

गाउँ वस्तुगत विवरण

२०७५

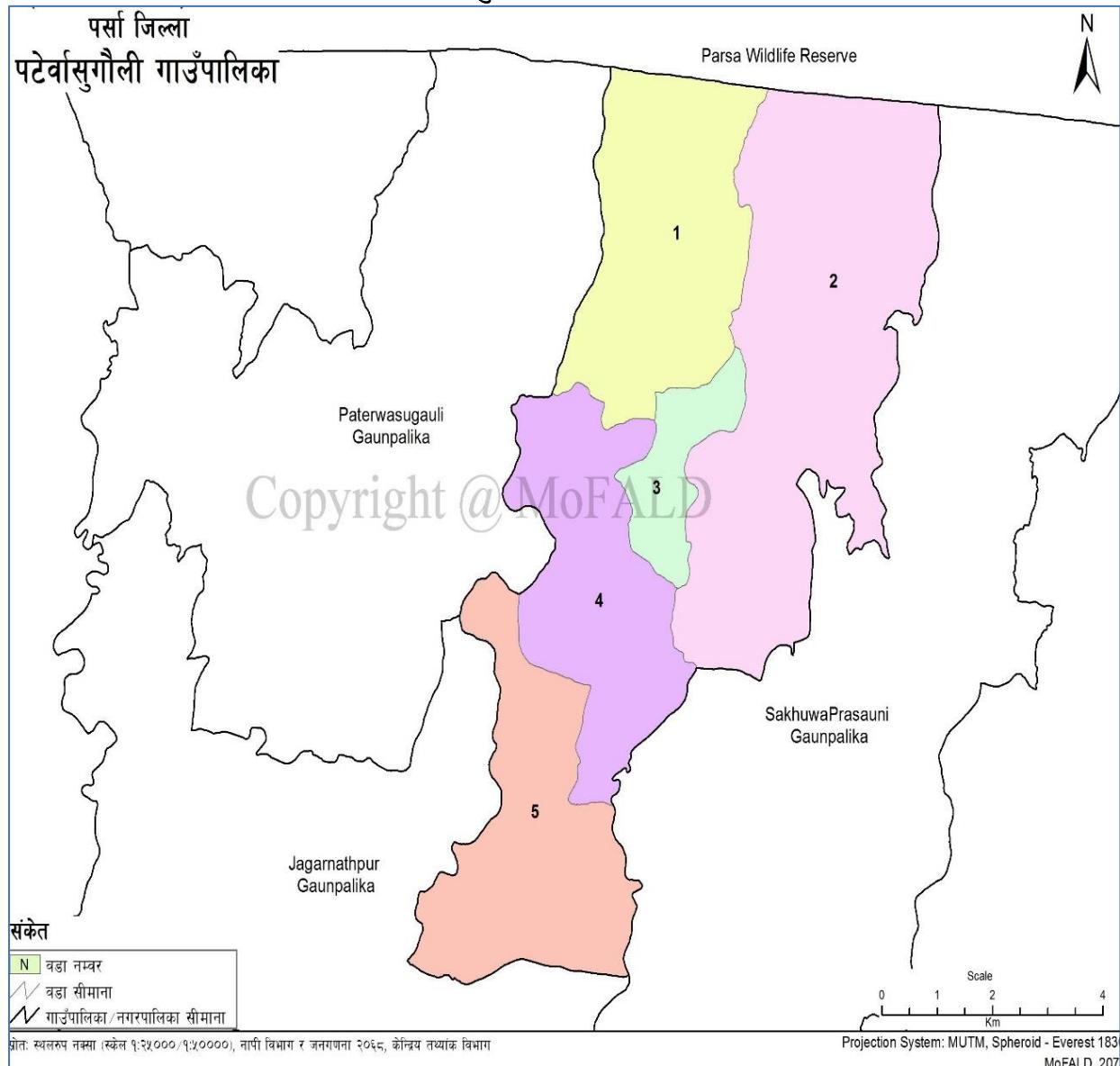

पटेवासुगौली गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
प्रदेश नं.२, पर्सा

२०७५ कार्तिक

दस्तावेज प्रकाशक सर्वाधिकार	<p>गाउँ वस्तुगत विवरण (Village Profile Document)</p> <p>पटेर्वासुगौली गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय</p> <p>प्रकाशकमा</p> <p>सामुदायिक विकास कार्यक्रम/विश्व खाद्य कार्यक्रम Community Development Programme (CDP)/World Food Programme (WFP)</p>
प्राविधिक संचयोग	 <p>सम्पर्क ठेगाना: विश्व खाद्य कार्यक्रम (डब्ल्यु एफ पी) पो व.नं. १०७, चाकुपाट, ललितपुर सम्पर्क : +९७७ ०१-५२६०६०७/५२६०६९३ Website: www.wfp.org</p>
मिति वेबसाइट	<p>२०७५ कार्तिक</p> <p>http://www.paterwasugaulimun.gov.np</p>

पटेर्वासुगौली गाउँपालिका

श्रोत: संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयको वेबसाईट

पटेर्वासुगौली गाउँपालिका

फरदवा, पर्सा प्रदेश नं. २

प्रकाशकीय
(नमुना)

स्थानीय सरकारका रूपमा गाउँपालिकाले नेपालको संविधान र तत्सम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था बमोजिम सेवा प्रबाह तथा विकास निर्माण मार्फत जन आकांक्षा सम्बोधनको ऐतिहासिक जिम्मेवारी नवनिर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूमा रहेको छ । संघीय शासन व्यवस्थाको रूपमा स्थानीय तह, प्रदेश र संघमाभ समन्वय, सहकार्य र सहअस्थित्वको सिद्धान्तका आधारमा शासन संचालनको अपेक्षा गरिएजस्तै स्थानीयस्तरमा पनि राजनीतिक दल, विषयगत कार्यालय, निकाय, समुदायमा आधारीत संस्था, स्थानीय समुदाय, नीजि क्षेत्र र विकास साभेदार तथा गैसससँगको निकटतम सहकार्य र समन्वयबाट अपेक्षित परिवर्तन सुनिश्चित हुने विश्वास गर्न सकिन्छ । स्थानीय सरकार संचालनको बलियो आधार तयार गरी सेवा प्रबाह र विकास निर्माण प्रभावकारी गराउन गाउँपालिकाको समग्र पक्षको क्षेत्रगत तथा खण्डकृत तथ्यांक खुल्ने गरी वस्तुगत विवरण वा पार्श्वचित्र तयार गर्नु अत्यन्त महत्वपूर्ण कार्य हो । यहि कुरालाई नेपाल सरकारले नीतिगत निर्णय र मार्गदर्शनका आधारमा सचेतसमेत गराएको छ । गाउँ विकासको विद्यमान स्थितिको विश्लेषण गरी गाउँ विकासको प्रयासलाई दिशानिर्देश गर्न एकीकृत, आवधिक तथा बारिंग कार्य विकास योजना तर्जुमा, योजनाको नितजामूलक अनुगमन तथा गाउँ विकासका प्रयासहरूको प्रभावको लेखाजोखा गर्न गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी तथा अद्यावधिक गर्नु जरुरी रहेको छ ।

गाउँपालिकाको समग्र नेतृत्व, विषयगत कार्यालय तथा गाउँ विकासका समग्र सरोकारवालाको सहयोग तथा सहकार्य र सामुदायिक विकास कार्यक्रम/विश्व खाद्य कार्यक्रमको प्राविधिक सहयोगमा पटेर्वासुगौली गाउँपालिको गाउँ वस्तुगत विवरण (Village Profile) तयार गरिएको छ । यस वस्तुगत विवरणले यस क्षेत्रको सेवा प्रबाह, नीति निर्माण, आन्तरिक आय वृद्धि तथा विकास प्रकृयालाई मार्गदर्शन गर्ने विश्वास लिएको छु । यसका अतिरिक्त, गाउँ विकासका लागि सहकार्य गर्ने अन्य निकाय लगायत गैसस तथा विकास साभेदारका लागि पनि उल्लेखित विवरण महत्वपूर्ण र सहयोगी हुनेछ । यस गाउँपालिकाको विकास र सम्झौताको सपना सबैको एकता, साभा प्रयास र प्रतिवद्धतावाट प्राप्त हुने कुराको पुनः स्मरण गर्न चाहन्छु ।

अन्त्यमा, वस्तुस्थिति विवरण तयारीको कार्यमा सहयोग र परामर्श प्रदान गर्ने गाउँपालिकाका निर्वाचित पदाधिकारीहरू, राजनीतिक दल, कर्मचारी र प्राविधिक सहयोग गर्ने सामुदायिक विकास कार्यक्रम/विश्व खाद्य कार्यक्रमका प्राविधिक सहयोगकर्ता सहित सबैको योगदानको उच्च कदर गर्दै धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद ।

.....
हरिनारायण चौधरी
अध्यक्ष

पटेवासुगौली गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

फरद्वा, पर्सा प्रदेश नं. २

मन्तव्य (नमूना)

नवगठित गाउँपालिका जनताको सबैभन्दा निकटको सरकारका रूपमा स्थानीय शासन संचालन र व्यवस्थापनका लागि नयाँ अनुभवका साथ अगाडी बढिरहेका छ। विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाका अतिरिक्त साधन र स्रोतको सीमा भित्र रहेर शासन संचालन र व्यवस्थापन चुनौतिपूर्ण कार्यका रूपमा देखिएको छ। जनताले प्राप्त गर्ने सेवा सुविधालाई छिटो, छरितो र प्रभावकारी बनाई संघीय प्रणालीको सुदृढीकरण, दीगो शान्ति, सुशासन, विकास र संमृद्धिको आकांक्षा पुरा गर्ने दिशामा महत्वपूर्ण जिम्मेवारी गाउँपालिकामा रहेको छ। स्थानीय तहमा अन्तरनिहित अधिकार तथा अधिकारको बाँडफाँड र कार्यसम्पादन सम्बन्धी विषयलाई विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाले रेखांकन गरेको छ। स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन संसदबाट पारित भई कार्यान्वयनमा रहेको र प्रदेशस्तरीय संयन्त्र तथा कानून तयार नभइ सकेको हालको अवस्थामा नेपालको संविधान, कार्य विस्तृतिकरण प्रतिवेदन र स्थानीय तहको अन्तरनिहित अधिकारको बाँडफाँड र कार्यसम्पादन सम्बन्धी विषय प्रष्ट पाई वस्तुगत विवरण तयारी र अद्यावधिक गर्नु पर्ने क्रालाई महत्वपूर्ण रूपमा उठान गरेको छ। संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले वस्तुगत विवरण तयारी गर्न सचेत गराइ यसको ढाँचा समेत उपलब्ध गराएको वर्तमान अवस्थामा समग्र गाउँपालिकाको विकासको अवस्था र वस्तुगत स्थिति झल्किने खण्डीकृत तथ्यांक सहितको क्षेत्रगत विवरण खुल्ने वस्तुगत विवरण तयार गरी अद्यावधिक गर्दै लैजानु आवश्यक छ।

गाउँ वस्तुगत विवरणले नीति, कानून, मापदण्ड र योजना निर्माणका अतिरिक्त कार्यान्वयन र नियमनका लागि आवश्यक सूचना प्रदान गर्नेछ। यस विवरणले गाउँपालिकाको विकासमा समन्वय र सहकार्य गर्ने निकाय तथा विकास साफेदार गैसस, नीजि क्षेत्रलाई समेत मार्गदर्शन प्रदान गर्ने अपेक्षा गरेको छु। समय, स्रोत र साधनको सिमितता वावजुद सरोकारवालासँगको छलफल, प्राथमिक तथ्यांक तथा आवश्यक केहि द्वितीय तथ्यांकको उपयोग गरी तयार गरिएको यस गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण तयारीको पहिलो प्रयास सफल भएकोमा खुशी व्यक्त गर्न चाहन्छु। पहिलो प्रयास भएका कारणले वस्तुगत विवरणमा हुन सक्ने कमिकमजोरीहरूलाई क्रमशः सुधार र अद्यावधिक गर्दै लिगाने छ।

अन्तमा, वस्तुगत विवरण तयारी कार्यमा नेतृत्वदायी भूमिका खेल्ने अध्यक्ष तथा उपाध्यक्ष लगायत सबै निर्वाचित पदाधिकारी, कर्मचारी र सबै सरोकारवाला तथा प्राविधिक सहयोग प्रदान गर्ने सामुदायिक विकास कार्यक्रम/विश्व खाद्य कार्यक्रमका प्राविधिक सहयोगकर्ता सबैलाई सबैलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु। आगामी दिनमा सबैको साथ र सहयोगले गाउँपालिकाको विकास प्रकृया, शासन सञ्चालन र व्यवस्थापन सहज र उत्साहप्रद हुनेछ भन्ने अपेक्षा राखेको छु।

धन्यवाद।

बाबुराम न्यौपाने
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

पटेवासुगौली गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय फरदवा, पसा प्रदेश नं. २

दुर्गा शब्द

धन्यवाद ।

सरोज कुमार चौधरी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

विषय सूची

परिच्छेद १: परिचय

१.१ पृष्ठभूमि.....	१
१.२ उद्देश्य.....	२
१.३ कानुनी तथा नीतिगत आधारहरु.....	२
१.४ तयारीका चरण.....	२
१.५ सीमा.....	४

परिच्छेद २: गाउँपालिकाको विद्यमान अवस्था

२.१ भौगोलिक अवस्थिति.....	५
२.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण.....	५
२.३ राजनीतिक अवस्थिति	५
२.४ धरातलीय अवस्था	५
२.५ भुउपयोगको अवस्था	६
२.६ ग्राहस्थ उत्पादन, मानव विकास सूचकांक र गरिवी.....	७

परिच्छेद ३: जनसंख्याको अवस्था

३.१ जनसंख्या वितरणको अवस्था.....	८
३.२ जनघनत्वको अवस्था	८
३.३ उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण.....	८
३.४ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण	९
३.५ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण	९
३.६ जातिगत आधारमा घरपरिवार तथा जनसंख्याविवरण.....	१०
३.७ घरमुलीको विवरण.....	१०
३.८ अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या	११
३.९ बसोवासको अवस्था सम्बन्धी विवरण.....	११
३.१० वैवाहिक स्थिति	१२

परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था

४.१ प्रमुख आर्थिक विवरण	१३
४.१.१ प्रमुख पेशा अनुसार जनसंख्या	१३
४.२ कृषि तथा पशु विकास	१३
४.२.१ कृषि कार्यमा उपयोग भएको जग्गा र स्वामित्व सम्बन्धी विवरण	१३
४.२.२ कृषि कार्यमा जग्गा प्रयोग गर्ने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण.....	१४
४.२.३ अन्न, दलहन र तेलहन बाली उत्पादन र विक्री सम्बन्धी विवरण.....	१४
४.२.४ फलफुल, तरकारी, नगदेवाली र मह उत्पादन सम्बन्धी विवरण	१४
४.२.५ पशुपालन तथा दुधजन्य उत्पादनको अवस्था	१५
४.२.६ मासुजन्य तथा श्रमजन्य पशुपालनको अवस्था	१५
४.२.७ पशुपक्षीजन्य उत्पादन बिक्रिका आधारमा घरपरिवार	१६
४.२.८ कृषि उत्पादनको आत्मनिर्भरताको अवस्था	१६
४.३ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम.....	१६
४.३.१ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको विवरण	१६
४.३.२ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम लिनेहरुको विवरण	१७
४.४ बैंड तथा वित्तिय सस्थामा खाता हुने तथा नियमित बचत गर्ने घरपरिवार	१७

परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था

५.१ शैक्षिक तथा मानव संशाधन विकास	१८
५.१.१हालको साक्षरताको अवस्था	१८
५.१.२ शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या विवरण	१९
५.२.३ मृत्यु हुने कारण सम्बन्धी विवरण	१९
५.२.४ परिवारका सदस्यहरुको स्वास्थ्य अवस्था	१९
५.२.५ जीवन विमा सम्बन्धी विवरण	२०
५.३ खानेपानी तथा सरसफाई	२०
५.३.१ खानेपानीको श्रोतको आधारमा घरपरिवार	२०

५.३.२ शौचालय प्रयोगको अवस्था.....	२१
परिच्छेद ६: वन तथा वातावरणीय स्थिति	
६.१ वन	२२
६.२.१ विपद्को किसिम अनुसार जोखिमको समय	२२
६.२.२ भवन मापदण्ड तथा भुकम्प प्रतिरोधी घरको विवरण	२२
परिच्छेद ७: भौतिक विकासको अवस्था	
७.१ सडक यातायात.....	२४
७.२ विजुली	२५
७.२. १ बत्ती बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार.....	२५
७.३ सञ्चार तथा प्रविधि.....	२६
७.३.१ आधुनिक सुविधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण	२६
७.४ आवास तथा भवन	२६
७.४.१ घरको जगको आधारमा घरपरिवार	२६
७.४.२ छानोको प्रकारका आधारमा घरपरिवार	२६
७.४.३ आवासीय स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार	२७
७.४.४ घर संख्याका आधारमा घरपरिवार.....	२७
७.४.५ उपयोग गरिएको कोठाका आधारमा घरपरिवार.....	२८
परिच्छेद ८: संस्थागत तथा सुशासनको स्थिति	
८.१ संगठनात्क तथा मानव संशाधनको अवस्था	२९
८.१.१ सरकारी कार्यालय तथा निकायहरु	२९
८.१.२ गापाका आय विवरण	३०
८.२ संघ/संस्था सम्बन्धी विवरण	३१
८.२.१ सामुदायिक संस्था विवरण	३१
८.२.२ आमा महिला समूह तथा परम्परागत समूहको विवरण	३१
८.२.३ नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण	३२
८.२.४ सामुदायिक मेलमिलाप केन्द्र र सो सम्बन्धी विवरण	३२
८.२.५ बाँणिज्य वैक, विकास वैक, वित्तीय संस्था, लघुवित्त तथा सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण.....	३२
८.२.६ गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण.....	३३
अनुसूचीहरु	
अनुसूची १ (क): घरपरिवनर सर्वेक्षण फारामहरु	३४
अनुसूची १ (ख) संस्थागत तथ्याङ्क संकलन/सर्वेक्षण फाराम	४०
अनुसूची २: प्रविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण	६०
अनुसूची ५: व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण.....	६१
सन्दर्भ सामाग्री.....	६३

तालिका सूची

तालिका १: राजनितिक विभाज	५
तालिका २: भुउपयोगको अवस्था.....	७
तालिका ३: जनसंख्या वितरणको अवस्था	८
तालिका ४: जनघनत्वको अवस्था	८
तालिका ५: उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण.....	९
तालिका ६: मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण.....	९
तालिका ७: धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण.....	९
तालिका ८: जातिगत आधारमा घरपरिवार विवरण	१०
तालिका ९: जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण	१०
तालिका १०: घरमुलीको विवरण.....	११
तालिका ११: अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या	११
तालिका १२: बसोबारको अवस्था सम्बन्धी विवरण.....	११
तालिका १३: वैवाहिक स्थिति.....	१२
तालिका १४: प्रमुख पेशा अनुसार जनसंख्या	१३
तालिका १५: कृषि कार्यमा उपयोग भएको जग्गा र स्वामित्व सम्बन्धी विवरण.....	१३
तालिका १६: कृषि कार्यमा जग्गा प्रयोग गर्ने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण	१४
तालिका १७: अन्न, दलहन र तेलहन बाली उत्पादन र बिक्री सम्बन्धी विवरण.....	१४
तालिका १८: फलफुल, तरकारी, नगदेबाली र मह उत्पादन सम्बन्धी विवरण.....	१४
तालिका १९: पशुपालन तथा दुधजन्य उत्पादनको अवस्था	१५
तालिका २०: मासुजन्य तथा श्रमजन्य पशुपालनको अवस्था.....	१५
तालिका २१: पशुपंक्षीजन्य उत्पादन विक्रिका आधारमा घरपरिवार.....	१६
तालिका २२: कृषि उत्पादनको आत्मनिर्भरताको अवस्था	१६
तालिका २३: व्यवसायी सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको विवरण	१६
तालिका २४: व्यवसायी सीपमूलक तालिम लिनेहरूको विवरण	१७
तालिका २५: बैड तथा वित्तिय संस्थामा खाता हुने तथा नियमित बचत गर्ने घरपरिवार.....	१७
तालिका २६: हालको साक्षरताको अवस्था	१८
तालिका २७: शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या विवरण	१९
तालिका २८: मृत्यु हुने कारण सम्बन्धी विवरण	१९
तालिका २९: परिवारका सदस्यहरूको स्वास्थ्य अवस्था.....	२०
तालिका ३०: जीवन विमा सम्बन्धी विवरण.....	२०
तालिका ३१: खानेपानीको स्रोतको आधारमा घरपरिवार.....	२०
तालिका ३२: शौचालय प्रयोगको अवस्था.....	२१
तालिका ३३: विपद्को किसिम अनुसार जोखिमको समय.....	२२
तालिका ३४: भवन मापदण्ड तथा भुकम्प प्रतिरोधी घरको विवरण	२२
तालिका ३५: बाटोको विवरण	२४
तालिका ३६: बत्ती बाल्ने इन्चनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार.....	२५
तालिका ३७: आधुनिक सुविधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण.....	२६

तालिका ३८: घरको जगाको आधारमा घरपरिवार.....	२६
तालिका ३९: खानोको प्रकारका आधारमा घरपरिवार.....	२७
तालिका ४०: आवासीय स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार.....	२७
तालिका ४१: घर संख्याका आधारमा घरपरिवार.....	२७
तालिका ४२: उपयोग गरिएको कोठाका आधारमा घरपरिवार.....	२८
तालिका ४३: संगठन तथा मानव सशाधन अवस्था	२९
तालिका ४४: गापाका सरकारी कार्यालय तथा निकायहरु.....	२९
तालिका ४५: गापाको आय विवरण	३०
तालिका ४६: सामुदायिक संस्था विवरण	३१
तालिका ४७: आमा महिला समूह तथा परम्परागत समूहको विवरण.....	३१
तालिका ४८: नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण.....	३२
तालिका ४९: सामुदायिक मेलमिलाप सम्बन्धी विवरण.....	३२
तालिका ५०: बाँणिज्य बैंक, विकास बैंक, वित्तीय संस्था, लघुवित्त तथा सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण.....	३३
तालिका ५१:: गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण	३३

परिच्छेद १: परिचय

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले वस्तुगत विवरणलाई गाउँपालिका वा नगरपालिकाको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक, पूर्वाधार लगायत क्षेत्रको विद्यमान यथार्थ स्थिति भल्काउन विषयगत र खण्डकृत रूपमा तथ्यांकलाई प्रस्तुत गरिएको दस्तावेजका रूपमा प्रस्तुत गरेको छ । पटेवासुगौली गाउँपालिकाको वास्तविकता भल्काउने वस्तुगत विवरणको तयारी गर्न स्तरीय ढाँचा र विधिको प्रयोग गरिएको छ । वस्तुगत विवरण तयारीको पृष्ठभूमि, उद्देश्य, नीतिगत तथा कानूनी आधार, तयारी विधि तथा प्रक्रिया र सीमालाई यस परिच्छेदमा समावेश गरिएको छ ।

१.१ पृष्ठभूमि

वर्तमान संघीय शासन व्यवस्थामा संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरि तीन तहको सरकारको परिकल्पना नेपालको संविधाने गरेको छ । जसअनुरूप जनताको सबैभन्दा नजिकको स्थानीय सरकारको रूपमा गाउँपालिका अथवा नगरपालिका रहेको छ । जनताका हरेक आवश्यकता नजिकबाट प्राप्त हुने गरी स्वायत्तताको उच्चतम अभ्यास तथा विकेन्द्रीकरणको माध्यमद्वारा स्थानीय शासन सक्रिय सहभागिता, उच्च जवाफदेहिता, पारदर्शिता र उत्तरदायित्व कायम गरी सेवा प्रवाहमा प्रभावकारीतासँगै विकास प्रक्रियालाई द्रुततर तुल्याई जनअपेक्षाको सम्बोधन गर्ने ऐतिहासिक जिम्मेवारी स्थानीय सरकारको काँधमा आएको छ । संघीय व्यवस्थाको अवधारणा अनुरूप अस्तित्व रहेका ३ तहका सरकार बीच र स्थानीय तहका सरकार बीच अन्तरसम्बन्ध स्थापनाका लागि सहकारीता, समन्वय र सहअस्तित्वका आधारमा संचालन हुने स्थानीय शासन प्रक्रियामा जनसहभागिता र साभेदारीको मर्मलाई समेत उच्च महत्व दिइएको छ । स्थानीय जनताले प्राप्त गर्ने सेवा सुविधालाई छिटो, छारितो र प्रभावकारी बनाई स्थानीय तहको सुदृढीकरण गर्न नीतिगत तथा व्यवहारिक अभ्यासहरु अगाडी बढिएको छन् ।

हालको परिवर्तित नविनतम परिवेशमा स्थानीय सरकारले संविधानप्रदृत हक अधिकार बमोजिमको अभिभारा पुरा गर्न गतिशिल विकास प्रक्रियालाई अनुशासित गराई सुशासन र संमृद्धिका लागि अर्थपूर्ण पहल गर्न जरुरी छ । यस कार्यका लागि नवनिर्वाचित पदाधिकारीको कुशल नेतृत्वमा शासन संचालन र विकास प्रकृयालाई प्रभावकारी रूपले दिशानिर्देश गर्नु आवश्यक छ । स्थानीय सरकारका गतिविधीहरूबाट जनतामा स्वायत्तताको महसुस हुने गरी संघीय शासन व्यवस्थाको समावेशी मर्मलाई जीवन्त तुल्याउने अपेक्षा गरिएको छ । मानव संसाधन तथा आर्थिक स्रोतको सिमिताका वावजुद उर्लदो जनआकांक्षा र जनविश्वासको सही व्यवस्थापनमा अपेक्षित नितिजा हासिल गर्न वास्तविक सूचना तथा तथ्यांक बलियो आधारका रूपमा रहन्छ ।

स्थानीय सरकारले आफ्ना सेवा ग्राहीलाई सेवा प्रवाहमा चुस्तता र विकास प्रक्रियालाई यथोचित गति प्रदान गर्न खण्डकृत र क्षेत्रगत सूचना सहितको गाउँ वस्तुगत विवरण तयार गरी एउटा अमूल्य दस्तावेजको प्रकाशन गर्न आवश्यक छ, नेपालमा सर्वप्रथम साताँ आवधिक योजनाले हरेक जिल्लाले विकासका संभावना र स्रोतको आवश्यक सूचना हासिल गर्न आर्थिक, सामाजिक र भौगोलिक क्षेत्र समेटिएको वस्तुगत विवरण तयार गर्नुपर्ने निर्देशित गरेको थियो । तत्कालिन गाविस तथा नगरपालिकाको सन्दर्भमा दशौं आवधिक योजनाले वस्तुगत विवरण तयार गर्नुपर्ने कुरालाई उठान गरेको थियो । स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ र तत्सम्बन्धी नियमावली लागु भएपछि तत्कालिन स्थानीय निकायमा वस्तुगत विवरण तयारी नियमित रूपमा अगाडी बढेको थियो । हाल स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले यसलाई अंगिकार गरेको छ ।

वर्तमान सन्दर्भमा नेपाल सरकारले गाउँ तथा नगर क्षेत्रको समग्र वस्तुस्थिति भल्किने वस्तुगत विवरणको ढाँचा तयार गरी उपलब्ध गराइ यथासक्य छिटो तयार गर्न निर्देशन सहितको पत्राचार गरेको छ । गाउँपालिकाको नेतृत्वमा यसरी तयार हुने वस्तुगत विवरणले स्थानीय तहमा तर्जुमा हुने योजनाका लागि सूचनाको आधार तयार गर्न महत्वपूर्ण हुनेछ । उपलब्ध कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाका साथसाथै सरोकारवालासँगको परामर्श र विगतका

सफल अभ्यासको आधारमा तयार गरिएको वस्तुगत विवरणले गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह, आन्तरिक स्रोत परिचालन तथा योजनावद्वा विकासमा टेवा पुऱ्याउने निश्चित छ ।

१.२ उद्देश्य

गाउँ क्षेत्रको विकासको विद्यमान अवस्था, संभावना र स्रोतको सम्बन्धमा आवश्यक सूचना व्यवस्थापन गर्न गाउँपालिकाको समग्र स्थिति भल्किने वस्तुगत विवरण तयार गर्नु यस प्रतिवेदनको प्रमुख उद्देश्य हो । यसका विशेष उद्देश्य देहायअनुसार रहेका छन् ।

- गाउँको जनसांख्यिक, भू-जैविक, भौतिक, मानविय, आर्थिक, सामाजिक, वातावरण र संस्थागत क्षेत्रको विषयगत र वस्तुगत स्थिति चित्रण हुने गरी वस्तुगत विश्लेषण विवरण तयार गर्ने
- गाउँपालिका, विषयगत कार्यालय/शाखा, संघ/संस्थाको विवरण, अध्ययन, सर्वेक्षण तथा प्रगति प्रतिवेदनबाट प्राप्त आधारभूत तथा संस्थागत तथ्याङ्क एकीकृत र विश्लेषण गरी विषयगत रूपमा गाउँको एकीकृत वस्तुगत विवरण तयार गर्ने
- गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह, स्थानीय राजस्वको आधार र दर निर्धारण र विकास निर्माण कार्यका लागि आवश्यक वस्तुगत तथा विषयगत सूचना उपलब्ध गराउने
- गाउँपालिकाको वार्षिक, एकीकृत, आवधिक/रणनीतिक तथा गुरुयोजना र विषयगत योजना तर्जुमा र अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको लागि विषयगत र खण्डीकृत सूचना विवरण उपलब्ध गराउने ।

१.३ कानूनी तथा नीतिगत आधारहरू

गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी कार्यलाई चरणबद्ध र व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्न देहायअनुसारका कानूनी तथा नीतिगत आधारहरू रहेका छन् ।

क. नेपालको संविधान: नेपालको संविधानको स्थानीय तहको एकल अधिकारलाई उल्लेख गरिएको अनुसूची ढ को क्रम संख्या नम्बर ६ मा स्थानीय तथ्याङ्क तथा अभिलेख संकलन सम्बन्धी अधिकारलाई सूचीकृत गरिएको छ ।

ख. स्थानीय सरकार सञ्चानल ऐन, २०७४: यस ऐनको दफा ११ को उपदफा २ च, ढ र थ मा गाउँपालिका वा नगरपालिकाको अधिकार क्षेत्र अन्तरगत तथ्यांक संकलन र अद्यावधिक गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था गरेको छ । जस अन्तरगत, जनसांख्यिक, प्राकृतिक, आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, भौतिक पूर्वाधार, रोजगारीको अवस्था, कूल ग्राहस्थ उत्पादन, प्रतिव्यक्ति आय, मानव विकास सूचकांक, राजश्व तथा आयव्यय समेतको तथ्याङ्क संकलन र प्रशोधन गरी राष्ट्रिय तथा स्थानीय सूचना प्रणालीमा आवद्धता र पाश्वर्चित्र तथा श्रोत नक्साको अद्यावधिक अभिलेखनलाई गाउँपालिका वा नगरपालिकाको काम कर्तव्य र अधिकार भनि उल्लेख गरिएको छ ।

ग. स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४: दिग्दर्शनमा “गाउँपालिका वा नगरपालिकाले वार्षिक योजना र बजेट तर्जुमा गर्नु पूर्व स्थानीय तहको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथा पूर्वाधार लगायतका क्षेत्रको यथार्थ स्थिति देखिने गरी वस्तुगत विवरण तयार वा अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ । अद्यावधिक वस्तुगत विवरण आफ्नो वेवसाइट मार्फत सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।” भनि प्रष्ट रूपमा उल्लेख गरिएको छ ।

१.४ तयारीका चरण

नेपाल सरकारले उपलब्ध गराएको गाउँ/नगरापालिका वस्तुगत विवरण ढाँचा, विगतका सिकाई, सम्बन्धि विषय विज्ञका सुझाव र गाउँपालिकाका सरोकारवालासँगको सहमति अनुसार वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ । वस्तुगत विवरण तयारीमा देहाय बमोजिम चरण र प्रक्रिया अवलम्बन गरिएको छ ।

१.४.१ गाउँपालिका वस्तुगत विवरण तयारीको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधि र प्रक्रिया निर्धारण

नेपाल सरकारबाट उपलब्ध स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण तयारी स्तरीय ढाँचा, सर्वेक्षण औजार र कार्यविधिलाई गाउँकार्यपालिकाबाट स्वीकृत गरी निर्धारण ढाँचा, सर्वेक्षण औजार र कार्यविधि बमोजिम गाउँवस्तुगत विवरण तयार गर्ने निर्णय भई उपलब्ध गाउँपालिका वस्तुगत विवरणको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधिका अतिरिक्त गाउँपालिकाको स्थानीय परिवेश, विशिष्टता अनुसार गाउँ वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ (www.mofaga.gov.np) वा अनुसूची १ र २ मा हेर्नु होला) ।

१.४.२ गाउँपालिका स्तरीय अभिमुखिकरण तथा सहमति निर्माण

गाउँपालिका वस्तुगत विवरण तयारीका लागि विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था अनुसार जिल्ला समन्वय समितिको समन्वयमा सामुदायिक विकास कार्यक्रम अन्तर्गत विश्व खाद्य कार्यक्रमको प्राविधिक सहयोगमा गाउँकार्यपालिका सदस्यहरुको सहभागितामा पटेवासुगौली गाउँ कार्यपालिकाले मिति २०७५ बैशाख ९ गते गाउँ वस्तुगत विवरण सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरेको थियो । उक्त कार्यक्रम अन्तर्गत गाउँ वस्तुगत विवरणको आवश्यकता, महत्व र उपयोगको विषयमा अभिमुखीकरण भई तथ्यांक संकलन तथा श्रोत व्यवस्थापन सम्बन्धी सहमती भइ गाउँपालिकाको नेतृत्वमा यो गाउँ वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ ।

१.४.३ तथ्यांक संकलन

वस्तुगत विवरण तयारीका लागि मुख्य गरेर प्राथमिक र द्वितीय श्रोतबाट तथ्यांक संकलन गरिएको छ । प्राथमिक श्रोतमा पारिवारिक विवरण संकलन तथा सहभागितामूलक छलफलबाट अन्य विवरण संकलन गर्ने फारमहरु प्रयोग गरिएको थियो । द्वितीय श्रोतबाट तथ्यांक संकलनका लागि संस्थागत सर्वेक्षण फारम उपयोग गरियो । तथ्यांक संकलनका लागि प्रयोग गरिएका पारिवारिक विवरण सर्वेक्षण फारम अनुसूची १ क, संस्थागत विवरण संकलन फारम अनुसूची १ ख, प्रस्तुत गरिएको छ । संस्थागत तथ्याङ्कको प्रमुख श्रोतहरुमा गाउँ कार्यपालिका कार्यालय, जिल्लास्थित विषयगत तथा डिभिजन कार्यालय, केन्द्रीय तथ्यांक विभाग अन्तर्गतका कार्यालयहरु, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था, गैसस र समुदायमा आधारित संस्था, वैक तथा वित्तीय संस्था र उक्त कार्यालय, निकाय र संस्थाको अभिलेख तथा प्रतिवेदन र अनुसन्धानमूलक दस्तावेजहरु प्रमुख रूपमा रहेका छन् । निर्वाचित जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, स्थानीय सहजकर्ता तथा गणकहरु परिचालन गरी उपलब्ध सर्वेक्षण विधि तथा तत्सम्बन्धी औजार बमोजिम तथ्याङ्क संकलन गरियो ।

त्यसरी नै श्रोत नक्षा तयारीको लागि स्थानीयस्तरमा छनौट गरिएका सहजकर्ताहरुलाई तालिम दिई वडा समितिका पदाधिकारीहरु र अन्य वुद्धिजिविहरुको सहभागितामा Google earth बाट बाटो, सेवा केन्द्रहरु, पोखरी, ताल र बाढी कटान क्षेत्र जस्ता श्रोतहरुको नक्शांकन तथा आवश्यक तथ्यांक संकलन गरिएको थियो ।

१.४.४ तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषण र श्रोत नक्षा तयारी

प्राप्त तथ्याङ्कलाई सूचनाको आवश्यकता अनुसार तथ्याङ्कशास्त्रीय विधि अनुसार Database management तथा IT विज्ञहरुद्वारा विश्लेषण गरियो । यसलाई <https://afp.robuststaging.biz> मा Log in गरि हेर्न सकिने बनाइएको छ । यसमा विषय क्षेत्रगत, वडागत र सामाजिक संरचनागत (लैंगिक र जातीगत) अनुसार विश्लेषण गरिएको छ । यसैगरी जिल्लागत रूपमा मात्र प्रतिवेदन वा अभिलेखबाट प्राप्त तथ्यांकलाई गाउँपालिकाको प्रतिनिधित्व हुने वा सामान्यिकरण गर्ने मिले हदसम्म सोही अनुसार हुने गरी उल्लेख गरिएको छ । विश्लेषणबाट प्राप्त सूचनाहरु मध्ये भौगोलिक, भौतिक, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक विवरणलाई भौगोलिक सूचना प्रणालीमा आधारित स्रोत नक्सा तयार गरियो ।

१.४.५ वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयारी

नेपाल सरकारबाट उपलब्ध गाउँ वस्तुगत विवरणको ढाँचा, गाउँ कार्यपालिका र सरोकारसँगको छलफल र निस्कर्ष बमोजिम गाउँवस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयार गरियो । मस्यौदा तयार गर्दा उपलब्ध ढाँचामा स्थानीय परिवेश र विशिष्टता, विषय तथा सूचना र विवरणलाई समावेश गर्ने प्रयास गरिएको छ । मस्यौदामा संभव भएसम्मका सूचनालाई स्रोत नक्खाको रूपमा जिआईइस नक्खामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

१.४.६ वस्तुगत विवरण सुभाव संकलन

स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण कार्यविधिमा उल्लेखित स्तरीय ढाँचा बमोजिम तयार गाउँ वस्तुगत विवरणको मस्यौदा प्रस्तुत तथा छलफल गरी सुभाव प्राप्त गर्न गाउँपालिका स्तरीय प्रमाणीकरण कार्यशाला गोष्ठीको आयोजना गरिनेछ । कार्यशालामा विषयगत रूपमा मस्यौदा वस्तुगत विवरणको सूचना तथा विवरण प्रस्तुत गरी विषयगत समूह तथा वृहत समूह छलफलमा सुभाव संकलन गर्नुका साथै वस्तुगत विवरणलाई औपचारिक रूपमा अनुमोदन गरी प्रस्तुत सूचना तथा विवरणलाई गाउँपालिकाको आधार रेखा सूचनाको रूपमा लिई योजना तर्जुमा, नीतिजा अनुगमन तथा विकासका उपलब्धीको लेखाजोखाको लागि प्रयोग गर्ने प्रतिवद्धता गरी यसैगरी मस्यौदा विवरणमा वडा समिति र शाखा तथा इकाई र जिल्ला समन्वय समिति (जिसस) र सहयोगी निकायहरूलाई उपलब्ध गराई सुभाव संकलन गरिनेछ ।

१.४.७ गाउँ वस्तुगत विवरण अन्तिम प्रतिवेदन तयारी

गाउँ वस्तुगत विवरणको प्रथम मस्यौदा पछि विषयगत शाखा, वडा समिति र सहयोगी निकायबाट समेत प्राप्त प्राप्त राय तथा सुभावलाई समावेश गरी गाउँ वस्तुगत विवरणको अन्तिम प्रतिवेदन तयार गरियो ।

१.५ सीमा

गाउँ वस्तुगत विवरणलाई नेपाल सरकारद्वारा जारी ढाँचा तथा विगतमा सफल अनुभव बमोजिम तयार गरिएको छ । विवरणमा यथासक्य बढी सूचना समाविष्ट हुने गरी तयारी गर्ने अभ्यास भएता पनि स्थानीय शासन संचालनको शुरुवाती अवस्था भएको हुँदा कानूनी, नीतिगत तथा तथ्याङ्क व्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवहारिक कठिनाईहरू आइपन्यो । सोको बाबजुद सम्बन्धी सबैको प्रयासबाट गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी कार्य पुरा गरिएको छ । प्रस्तुत तथ्यांकलाई संभव भएसम्म वडागत र सामाजिक रूपमा खण्डीकृत र विषयगत रूपमा एकीकृत गर्ने प्रयास गरिएको छ । नवगठित गाउँपालिकामा सीमित कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था, स्रोतसाधनको बाबजुद पहिलो प्रयासको रूपमा तयार गरिएको यस वस्तुगत विवरण आगामी दिनमा आवश्यकाता अनुसार परिमार्जन गर्दै लगिनेछ ।

परिच्छेद २: गाउँपालिकाको विद्यमान अवस्था

पर्सा जिल्लामा विद्यमान १४ स्थानीय तहहरूमध्ये पटेवासुगौली गाउँपालिका जिल्लाको उत्तर पश्चिम भागमा अवस्थित रहेको छ। साविक सोनबर्षा, गादी, पटेवासुगौली र निचुटा गरी ४ वटा गाविस मिलेर बनेको यो गाउँपालिका ६४.२९ वर्ग कि.मी. क्षेत्रफलमा फैलिएको छ।

२.१ भौगोलिक अवस्थिति

समुन्द्री सतहबाट ९५ देखि १७५ मिटर सम्मको उचाई सम्म फैलिएको पटेवासुगौली गाउँपालिका भौगोलिक अवस्थितिका हिसाबले २७ डिग्री ७ मिनेट ३२ सेकेण्ड देखि २७ डिग्री १४ मिनेट १५ सेकेण्ड उत्तरीअक्षांश र ८४ डिग्री ४४ मिनेट ३० सेकेण्ड देखि ८४ डिग्री ५० मिनेट २४ सेकेण्ड पूर्वोदेशान्तरमा फैलिएको छ। यस गाउँपालिकाको पूर्वमा सखुवाप्रसौनी, पश्चिममा जिराभवानी र जगरनाथपुर, दक्षिणमा जगरनाथपुर तथा उत्तरमा चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जसँग सिमाना जोडिएको छ। जिल्लाको कुल क्षेत्रफलको ८.१९ प्रतिशत भुभाग ओगट्ने यस गाउँपालिकाको क्षेत्रफल ६४.२९ वर्ग किमी रहेको छ। गाउँपालिकाको वडागत क्षेत्रफल सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १: राजनीतिक विभाज

वडा नं.	समावेश साविक गाविस	क्षेत्रफल (वर्ग किमिमा)	प्रतिशत
१	सोनबर्षा (५.७ र ९)	१२.९२	२०।०९
२	गादी (१-९)	२४.५	३८।१०
३	सोनबर्षा (१-४, ६र८)	३.३८	५।२६
४	पटेवासुगौली (१-९)	११.४२	१७।७६
५	निचुटा (१-९)	१२.०८	१८।७९
जम्मा		६४.२९	१००

श्रोत: संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, २०७४

२.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण

नवगठित यो गाउँपालिकाअन्तर्गत साविकको पटेवासुगौली, गादी, सोनबर्षार निचुटा गाविस मिलाएर वि.सं. २०७३ सालमा पटेवासुगौली गाउँपालिकाको गठन गरिएको हो।

२.३ राजनीतिक अवस्थिति

पटेवासुगौली गाउँपालिका प्रदेश नं. २ अन्तर्गत पर्साजिल्लामा अवस्थित रहेको छ। साविकका ४ गाविसहरूसमावेश गरी बनाइएको यस गाउँपालिकामा ५ वडाहरू रहेका छन्। पर्सा जिल्लामा विद्यमान १ महानगरपालिका र ३ नगरपालिका र १० गाउँपालिका गरी १४वटा स्थानीय तह मध्ये पटेवासुगौली गाउँपालिका पनि एक हो। हाल यसगाउँपालिकाको केन्द्र साविक पटेवासुगौलीको गाविसको फरदवामा कार्यालय रहेको छ। पूर्ववत रूपमा नेपालको मध्यमाञ्चल विकास क्षेत्रमा पर्ने नारायणी अञ्चलको पर्सा जिल्लामा रहेको यो गाउँपालिका जिल्ला भित्रको प्रतिनिधि सभा निर्वाचन क्षेत्र नं. ३ मा तथा प्रदेश सभा निर्वाचन क्षेत्र मध्ये “ख” अन्तरगत पर्दछ।

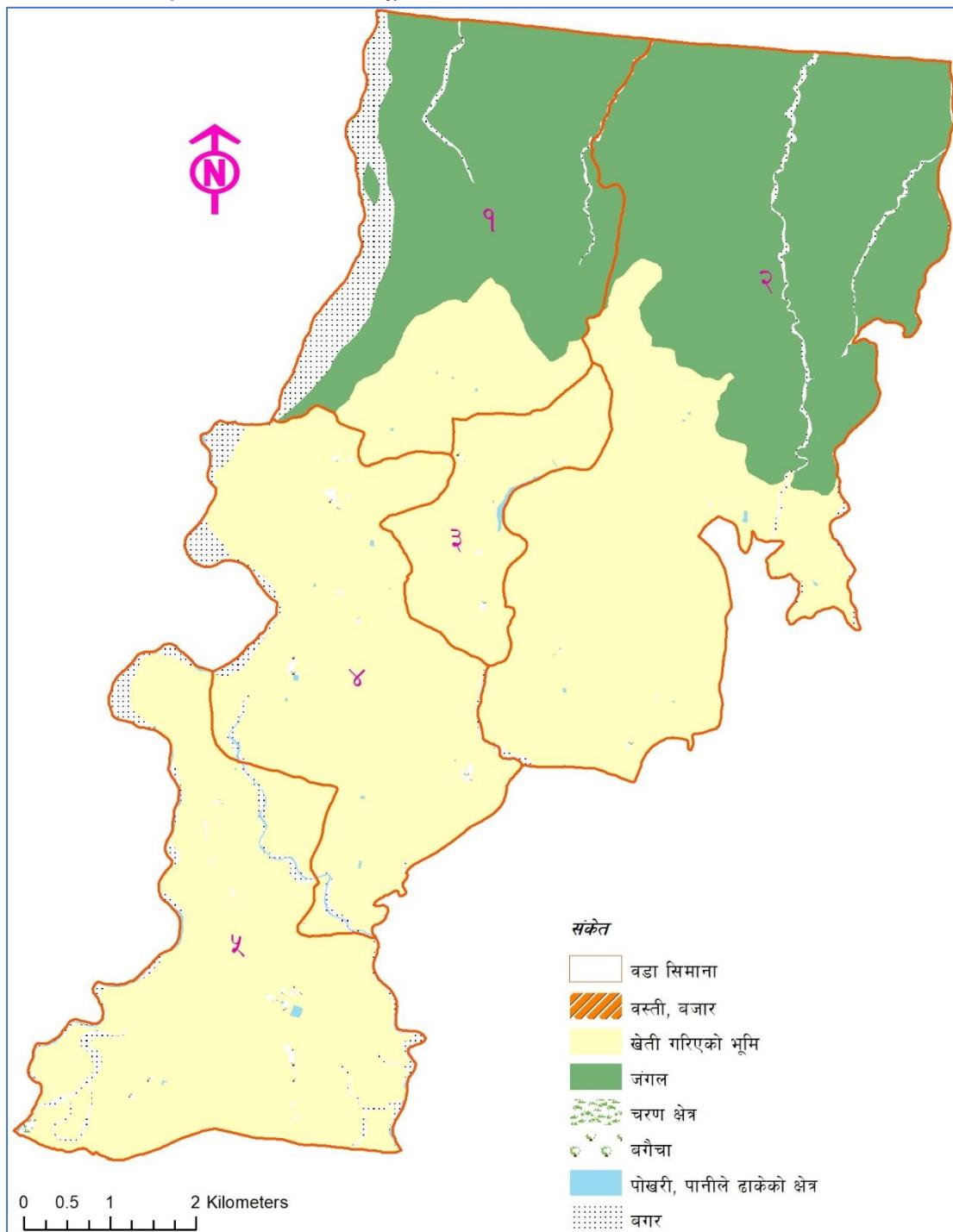
२.४ धरातलीय अवस्था

प्रदेश नं. २ अन्तर्गत पर्सा जिल्लाको पटेवासुगौली गाउँपालिका एउटा समतल तराईको रूपमा रहेको छ। यस क्षेत्रमा धरातलीय स्वरूपका हिसाबले अधिकांश भुभाग खेतीयोग्य क्षेत्रले ओगटेको छ। यस गाउँपालिकाभित्र साविकका गादी, सोनबर्षा, निचुटा र पटेवासुगौलीले गाविसमा समतल धरातलीय रुवरूपसम्थर जमिनरहेको छ।

२.५ भूउपयोगको अवस्था

गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफलको ६४.२९ मध्ये ४६.३४ प्रतिशत क्षेत्रमा खेती गरिएको छ भने ४५.१७ प्रतिशत क्षेत्रमा वन जंगल रहेको छ ।

नक्शा २.१ पटेवासुगौली गाउँपालिकाको भूउपयोग नक्शा

श्रोत: *Land Resource Mapping Project (LRMP) 1996*, नापि विभाग

गाउँपालिकाको खेती गरिएको जमिन, वन जंगल, घाँसे मैदान, ताल वा पोखरी, बाँझो जमिन, बलौटे जमिन, भाडी तथा जल क्षेत्र सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका २: भुजपयोगको अवस्था

क्र.सं.	जमिनको प्रकार	क्षेत्रफल (बर्ग किमिमा)	प्रतिशत
१	खेती गरिएको जमिन	२९.७९	४६.३४
२	वन जंगल	२९.०४	४५.१७
३	बगैचा	०.०२	०.०४
४	चरण क्षेत्र	०.००	०.०१
५	बगर	४.८८	७.६०
६	ताल वा पोखरी	०.५४५	०.८५
	जम्मा	६४.२९	१००.००

श्रोत: *Land Resource Mapping Project (LRMP) 1996*, नापि विभाग

२.६ ग्राहस्र्थ उत्पादन, मानव विकास सूचकांक र गरिबी

नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन २०१४ तथा गरिबीको लघु क्षेत्र अनुमान २०६८ मा पर्सा जिल्लाको सन्दर्भमा औलाइएका तथ्यहरूलाई पटेवासुगौली गाउँपालिकाको हकमा पनि सामान्यीकरण गरिएको छ। नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन, २०१४ अनुसार पर्सा जिल्ला मानव विकास सूचकांकका दृष्टिकोणले ७५ जिल्लाहरु माथिल्लै स्थानमा पर्दछ। यस जिल्लाको मानव विकास सूचकांकको मान ०.४६४ रहेको छ। जसअनुसार औषत आयु ७०.२५ वर्ष तथा प्रतिव्यक्ति आमदानी १२२३ अमेरिकी डलर रहेको छ। राष्ट्रिय योजना आयोगको गरिबीको लघु क्षेत्र अनुमान २०६८ अनुसार यस क्षेत्रमाओसत ३२.१८ प्रतिशत गरिव रहेको देखिन्छ।

परिच्छेद ३: जनसंख्याको अवस्था

यस परिच्छेदमा गाउँपालिकाको जनसांख्यिक अवस्थासँग सम्बन्धीत वस्ती, घरधुरीको विवरण, जनसंख्या बनौट, संरचना तथा वितरण जस्ता विषयहरु समाविष्ट रहेका छन्।

३.१ जनसंख्या वितरणको अवस्था

राष्ट्रिय जनगणना २०८८ अनुसार गाउँपालिकाको कुल जनसंख्या २३९०९ छ भने घरपरिवार सर्वेक्षण २०७४ अनुसार २३०८८ जनसंख्या रहेको छ। वडाअनुसार सबैभन्दा उच्च जनसंख्या वडा नं. ५ मा ६६६४ रहेको छ भने सबैभन्दा न्यून वडा नं. ३ मा २८०६ रहेको देखिन्छ। जस अनुसार हालको औषत घरपरिवारको आकार ५.४८ र लैंगिक अनुपात १२६.८० रहेको छ। जनसंख्याको वर्तमान अवस्थालाई वडागतरुपमा देहाय प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ३: जनसंख्या वितरणको अवस्था

वडा नं.	राष्ट्रिय जनगणना २०८८ अनुसार			घर परिवार सर्वेक्षण २०७४ अनुसार			औषत परिवार संख्या	लैंगिक अनुपात		
	जनसंख्या		जनसंख्या		पुरुष	महिला				
	पुरुष	महिला	जम्मा	जम्मा						
१	१८४६	१८००	३६४६	३९८०	२५२५	१४५३	५.२७	१७३.७८		
२	२२०९	२१५७	४३५८	३५८३	१८८८	१६९४	५.९७	१११.४५		
३	१८१८	१८१४	३५१२	२८०६	१५३४	१२७२	५.८८	१२०.६०		
४	२८५२	२९१३	५७६५	६३०५	३५६१	२७४३	५.१७	१२९.८२		
५	३३६३	३२५७	६६२०	६३६४	३३७०	२९९४	५.५३	११२.५६		
जम्मा	१२०८०	११८२१	२३९०९	२३०३८	१२८७८	१०१५६	५.४८	१२६.८०		

स्रोत: केन्द्रिय तथ्यांक विभाग २०८८ तथा घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.२ जनघनत्वको अवस्था

गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल ६४.२९ वर्किमी र जनसंख्या २३०३८ रहेको छ। वडागत रूपमा हेदा सबैभन्दा कम क्षेत्रफल वडा नं. ३ को ३.३८ वर्किमी र सबैभन्दा बढी क्षेत्रफल वडा नं. १ को १२.९२ वर्किमी रहेको देखिन्छ। गाउँपालिकाको जनघनत्व ३५८.३४ जना प्रति वर्किमी रहेको छ। यस सम्बन्धीय वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ४: जनघनत्वको अवस्था

वडा नम्बर	घरधुरी			जनसंख्या विवरण		क्षेत्रफल विवरण		जनघनत्व (प्रति वर्किमी)
	पुरुष घरमुली	महिला घरमुली	जम्मा	जनसंख्या	प्रतिशत	क्षेत्रफल (वर्किमी)	प्रतिशत	
१	७२५	३०	७५५	३९८०	१७.२८	१२.९२	२०.०९	३०८.०५
२	५४४	५६	६००	३५८३	१५.५५	२४.५	३८.१०	१४६.२४
३	४५१	२६	४७७	२८०६	१२.१८	३.३८	५.२६	८३०.१८
४	११८७	३२	१२१९	६३०५	२७.३७	११.४२	१७.७६	५५२.१०
५	११०१	४९	११५०	६३६४	२७.६२	१२.०८	१८.७९	५२६.८२
जम्मा	४००८	१९३	४२०९	२३०३८	१००	६४.२९	१००.००	३५८.३४

स्रोत: संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, २०७४ तथा घरपरिवार सर्वेक्षण २०७४

३.३ उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण

उमेर का आधारमा जनसंख्याको स्थिति हेदा उमेर समुह अनुसार ५ वर्षमुनिको २४१९ र ७० वर्ष माथिको कूल ७०६ रहेको देखिन्छ। लैंगिकताका आधारमा वडागत रूपमा उमेर समुह अनुसारको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ५: उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण

वडा नं.	उमेर समूह अनुसार जनसंख्या																	
	१ वर्ष भन्दा कम	१-५ वर्ष		६-१४ वर्ष		१५-१८ वर्ष		१९-२४ वर्ष		२५-४९ वर्ष		५०-५९ वर्ष		६०-६९ वर्ष		७० वर्ष भन्दा माथि		
	पुरुष महिला	पुरुष महिला	पुरुष महिला	पुरुष महिला	पुरुष महिला	पुरुष महिला	पुरुष महिला	पुरुष महिला	पुरुष महिला	पुरुष महिला	पुरुष महिला	पुरुष महिला	पुरुष महिला	पुरुष महिला	पुरुष महिला			
१	२४	११	३०४	१४७	७००	३१३	२६१	१०१	६९६	५०६	०	२०१	१४०	१३८	१०७	१३१	८९	७१
२	२०	२९	१७६	१४५	३४४	३२१	१३६	१४०	६५५	५९५	१	२३८	२०४	१५३	१३५	१०५	८०	६१
३	१६	१२	१२१	१०२	३०४	२७०	१३८	१०३	५०४	४४०	०	१७०	१२६	१३४	९३	९५	७४	५२
४	१८	७	३१८	२७०	६६८	५९०	२९३	२१९	१२८१	९४८	०	३५०	२८७	३०२	२०४	२१३	१४१	११८
५	३४	३७	३३२	२९६	७२८	६६२	३१५	२७३	१०९	१०३५	०	३१६	२४८	२८१	२०४	१७९	१४३	९३
जम्मा	११२	९६	१२५१	९६०	२७४४	२१५६	११४३	८३६	४२२८	३५२४	१	१२७५	१००५	१००८	७४३	७२३	५२७	३९५

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७४

३.४ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण

घरपरिवार सर्वेक्षण २०७४ अनुसार यस गाउँपालिका भित्र मातृभाषाका रूपमा नेपाली भाषा मात्र बोलिने गरेको छ। वडागत रूपमा मातृभाषाका आधारमा जनसंख्या विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ६: मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण

वडा नं.	मातृभाषा अनुसार जनसंख्या												जम्मा	
	नेपाली	मैथिली	भौजपुरी	थारु	हिन्दी	उर्दु	लिम्बु	तामाङ	झागड (उराउ)	अन्य	उपलब्ध नभएको			
१	१७९	३	३२८९	३४७	१	०	०	०	०	०	०	१६१	३९८०	
२	७७१	१	१२५२	११४१	१	०	०	१९	३७७	९	१२	३५८३		
३	२	०	२७७४	४	२	१	०	०	०	०	२३	२८०६		
४	५	०	४२०१	२०५७	१५	०	२	०	०	०	२५	६३०५		
५	५	४	६२८१	०	५	०	०	०	०	०	६९	६३६४		
जम्मा	९६२	८	१७७१७	३५४९	२४	१	२	१९	३७७	९	२९०	२३०३८		
प्रतिशत	४.१८	०.०३	७७.२५	१५.४०	०.१०	०.००	०.०१	०.०८	१.६४	०.०४	१.२६	१००		

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७४

३.५ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण

घरपरिवार सर्वेक्षण २०७४ अनुसार धार्मिक हिसाबले गाउँपालिका भित्र हिन्दू धर्म मान्नेहरुसंख्या १९५०६ अर्थात ८४.६७ प्रतिशत रहेका छन्। त्यसैगरी, मुस्लिम र बौद्ध धर्म मान्नेहरुको जससंख्या क्रमशः १४.५९ र ०.३९ प्रतिशत रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ७: धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण

वडा नम्बर	धर्म अनुसार जनसंख्या (घरपरिवार सर्वेक्षण २०७४)												जम्मा
	हिन्दू	बौद्ध	ईस्लाम (मुस्लिम)	इसाई (क्रिस्चियन)	किरात	उपलब्ध नभएको							
१	२०५०	२	१८९३	१	०	३४							३९८०
२	३३५६	५९	१५८	७	०	३							३५८३
३	२५४१	३	२५७	०	१	४							२८०६
४	६२३४	२१	३७	१	१	११							६३०५
५	५३२५	४	१०१६	१	०	१८							६३६४
जम्मा	१९५०६	८९	३३६१	१०	२	७०							२३०३८
प्रतिशत	८४.६७	०.३९	१४.५९	०.०४	०.०१	०.३०							१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७४

३.६ जातिगत आधारमा घरपरिवार तथा जनसंख्याविवरण

जातजातिगत आधारमा घरपरिवारलाई हेर्दा सबैभन्दा तराई आदिवासी ३१.४० प्रतिशत अर्थात् १३१९ घरपरिवार रहेको देखिन्छ । यस्तैगरी १९.३३ प्रतिहत तराई अन्य, तराई दलित १७.११ प्रतिशत, पहाडी अन्य १३.८५ प्रतिशत, मुस्लिम १३.७८ प्रतिशत पहाडी आदिवासी ८० घरघुरी दलित रहेको छ । साथै तालिका ३.१ मा जनसंख्यालाई हेर्दा तराई आदिवासी जनजाती ३७.३३ प्रतिशत, तराई दलित २२.५८ प्रतिशत, तराई अन्य १९.३९ प्रतिशत, मुस्लिम १४.८७ प्रतिशत, पहाडी आदिवासी जनजाती २.१९ प्रतिशत, पहाडी ब्राह्मण क्षेत्री १.५९ प्रतिशत र तराई ब्राह्मण क्षेत्री १.३७ प्रतिशत रहेका छन् । जातजातिगत आधारमा घरपरिवार र जनसंख्यालाई वडागत रूपमा देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३.६: जातिगत आधारमा घरपरिवार विवरण

वडा नं.	जातजाती अनुसार घरपरिवारको विवरण									
	पहाडीवाम्हण क्षेत्री	तराईवा म्हण रक्षेत्री	पहाडीआदी बासी रजनजाती	तराईआदी बासी रजनजाती	पहाडी दलित	तराईद लित	मुस्लिम	पहाडीअन्य	तराईअन्य	जम्मा
१	५	०	१६	७	३	६१	३४५	१५	३०३	७५५
२	६३	३	६४	३४७	१०	७७	१८	७	११	६००
३	०	१	०	२७०	०	१३२	३८	८	२८	४७७
४	१	७	०	३८५	०	१२३	२	५२८	१७३	१२१९
५	१	१६	०	३१०	०	३२६	१७६	२४	२९७	११५०
जम्मा	७०	२७	८०	१३१९	१३	७९९	५७९	५८२	८१२	४२०९
प्रतिशत	१.६७	०.६४	१.९०	३१.४०	०.३१	१७.११	१३.७८	१३.८५	१९.३३	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

तालिका ३.७: जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण

वडा नं.	जातजाती अनुसार जनसंख्या विवरण										
	पहाडीवाम्हण रक्षेत्री	तराईवाम्हण रक्षेत्री	पहाडीआदी दीवासीर जनजाती	तराईआदी दीवासीर जनजाती	पहाडी दलित	तराईद लित	मुस्लिम	पहाडीअन्य	तराईअन्य	उपलब्ध नभएको	जम्मा
१	३०	०	१०७	३९	११	३३६	१९१६	४६	१४६७	२८	३९८०
२	३२२	१८	३९२	२१७२	४४	४११	१५९	०	६३	२	३५८३
३	०	६	२	१५४५	३	८०६	२६२	१	१७९	२	२८०६
४	७	२०८	१	३०९६	३	१८७४	३७	०	१०७२	७	६३०५
५	८	८३	२	१७४७	६	१७७६	१०५१	३	१६८५	३	६३६४
जम्मा	३६७	३१५	५०४	८५९९	६७	५२०३	३४२५	५०	४४६६	४२	२३०३८
प्रतिशत	१५९	१३७	२१९	३७३३	०१२९	२२५८	१४८७	०१२२	१९१३९	०१९८	१००००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.७ घरमुलीको विवरण

लैङ्गिकताका आधारमा घरमुलीको स्थिति हेर्दा कूल ४२०१ घरपरिवारमध्ये पुरुष घरमुली हुने घरपरिवार ४००८ र महिला घरमुली हुने घरपरिवार १९३ रहेका छन् । लिङ्गकाआधारमावडागतघरमुलीको विवरण देहायबमोजिम रहेको छ ।

तालिका १०: घरमुलीको विवरण

वडा नं.	घरपरिवार संख्या		
	पुरुष घरमुली	महिला घरमुली	जम्मा
१	७२५	३०	७५५
२	५४४	५६	६००
३	४५१	२६	४७७
४	११८७	३२	१२१९
५	११०१	४९	११५०
जम्मा	४००८	१९३	४२०९
प्रतिशत	९५४९	४५९४	९००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.८ अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न खालका अपांगता भएका व्यक्तिहरु मध्ये सबैभन्दा उच्च शारीरिक अपांगता भएकाहरुको संख्या ३३ अर्थात् ७.३५ प्रतिशत रहेको छ। वडागत रूपमा वडा नं. २ मा सबैभन्दा बढी १०९ जना अपाङ्ग रहेका छन्। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमप्रस्तुग गरिएको छ।

तालिका ११: अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या

वडा नं.	अपांगताका आधारमा जनसंख्या							
	अपांगता नभएको	शारीरिक अपाङ्गता	बैद्धिक अपाङ्गता	दृष्टिविहिन (आँखा नदेख्ने)	बहिरा (सुन्न र बोल्न नसक्ने)	स्वर बोलाई सम्बन्धी अपांगता (भकभके)	मनोसामाजिक अपाङ्गता	जम्मा
१	२०	५	२	१	३	०	४५	७६
२	६०	९	१४	२	११	३	१०	१०९
३	३२	४	९	०	०	१	३१	७७
४	३४	६	१	२	१	१	५६	१०१
५	१८	९	४	०	६	१	४८	८६
जम्मा	१६४	३३	३०	५	२१	६	१९०	४४९
प्रतिशत	३६५३	७३५	६६८	१११	४१६८	११३४	४२३२	९००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.९ बसोबासको अवस्था सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्र रहेका कूल २३०८८ जनसंख्या मध्ये ९१.०२ प्रतिशत जनसंख्या आफ्नै घरमा बस्ने गरेको देखिन्छ। त्यसैगरी, स्वदेशमै अन्यत्र रहेको र विदेश गएकाहरुको जनसंख्या क्रमशः ७.३४ र १.५४ प्रतिशत रहेको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरणलाई देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १२: बसोबासको अवस्था सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	बसोबासका आधारमा जनसंख्या विवरण			
	गणना गरेको स्थानमा बसोबास गरेको	स्वदेशमा अन्यत्र बसोबास गरेको	विदेशमा बसेको	जम्मा
१	३९७०	०	०	३९८०
२	२८३०	६०४	१४७	३५८३
३	२८०५	१	०	२८०६
४	५४०६	८२८	६५	६३०५
५	५९५८	२५९	१४२	६३६४
जम्मा	२०९६९	१६९२	३५४	२३०३८
प्रतिशत	९१०२	७३४	१५४	१००१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.१० बैवाहिक स्थिति

बैवाहिक स्थितिलाई हेर्दा ४५२९ जना अविवाहित, ५८४६ कम उमेर, १०२१४ जना एकल विवाहित तथा ६२ जना विदुर वा विधवा रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १३: बैवाहिक स्थिति

वडा नम्बर	बैवाहिक स्थिति सम्बन्धी विवरण							कम उमेर
	अविवाहित	एकल विवाह	वहुविवाह	विधवा/विदुर	सम्बन्ध विच्छेद	विवाहित तर अलग बसेको	पुनः विवाह	
१	१०३७	१९११	८	०	४	०	०	९५९
२	८२९	१८७०	९	४	११७	४	१२	७१०
३	२८८	१५१७	२१	३	०	०	०	९५२
४	९०९	३१८७	१९५	४२	७४	२	२	१८२४
५	१४५८	१७२९	१५८१	१३	१०७	३	०	१४०१
जम्मा	४५२९	१०२१४	१८१४	६२	३०२	९	१४	५८४६

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था

यस परिच्छेदमा गाउँपालिकाको पेशा, रोजगारी, कृषि, उद्योग व्यापार तथा व्यवसाय, सहकारी, पर्यटन, बैंक तथा वित्तिय संस्था आर्थिक गतिविधि सम्बन्धी विवरणलाई विविध शिर्षकहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ।

४.१ प्रमुख आर्थिक विवरण

यस शिर्षक अन्तरगत आर्थिक गतिविधिको विवरण प्रस्तुत गरिएको छ।

४.१.१ प्रमुख पेशा अनुसार जनसंख्या

गाउँपालिकाको कूल जनसंख्या २३०३८ मध्ये ३३६७अर्थात १४.६१ प्रतिशत जनसंख्याको मुख्य पेशा कृषि तथा पशुपालन रहेको छ। जस अनुसार अध्ययन गर्नेहरूको जनसंख्या ३७९४ अर्थात १६.४७प्रतिशत रहेको छ भने ज्याला मजदुरीलाई प्रमुख पेशा गराउने जनसंख्या ३९४२ जना रहेको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १४: प्रमुख पेशा अनुसार जनसंख्या

वडा नं	कृषि तथा पशुपालन	नोकरी	उद्योग तथा व्यापार	ज्याला/मजदुरी	व्यवसायिक कार्य	बैदेशिक रोजगारी	विद्यार्थी (अध्ययनरत)	गृहणी	वेरोजगार	कम उमेर	अन्य
१	१३१६	२०	१९	५६७	१	२२७	७०७	७३	५०	९५०	०
२	४९७	११०	४९	५१८	४	१७३	५२४	७८७	१९४	७०४	२
३	२९९	१६३	६३	३२०	०	९२	४३०	७७३	१११	५४५	०
४	६४५	१८५	१२४	१०९५	१८	७९	११०७	१५६४	२५४	१२००	५
५	६१०	१३५	१४७	१४४२	४	१७२	१०२६	११०९	३२९	१३४५	१
जम्मा	३३६७	६१३	४०२	३९४२	२७	७४३	३७९४	४३०६	९३८	४७४४	८
प्रतिशत	१४६१	२६६	१७४	१७११	०१२	३२३	१६४७	१८८९	४०७	२०५९	०१०३

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.२ कृषि तथा पशु विकास

४.२.१ कृषि कार्यमा उपयोग भएको जग्गा र स्वामित्व सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा कृषि कार्यका लागि उपयोग गरिएको कूल जमिन १३३९७३ कठा रहेको देखिन्छ। जस मध्ये आफ्नो परिवारको नामको जग्गा उपयोग गर्ने घरपरिवार र अरुको नाममा रहेको जग्गा उपयोग गर्ने घरपरिवार संख्या क्रमशः १२०२६५ र ११०१५ रहेको छ। अन्य स्वामित्वको जमिन २६९३ कठा उपयोग भएको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमप्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १५: कृषि कार्यमा उपयोग भएको जग्गा र स्वामित्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	आफ्नो परिवारको नामको जग्गा उपभोग गर्ने		अरुको नाममा रहेको जग्गा उपयोग गर्ने		अन्य स्वामित्वको जग्गा उपयोग गर्ने		कृषि कार्य नगर्ने परिवार	कृषि कार्यका लागि उपयोग भएको कूल जमिन क्षेत्रफल (कड्डा)
	परिवार	क्षेत्रफल (क.)	परिवार	क्षेत्रफल (क.)	परिवार	क्षेत्रफल (क.)		
१	३३८	६०६०	९	११	३४	१२९	३९५	६२००
२	२७६	६६०४	१७७	३६८४	२७	१४९	२२७	१०४३७
३	१७६	४५२७	६	६५	२	७	२९९	४५९९
४	४९३	८७४४७	२६१	४३९७	१०२	२०५१	६३४	९३८९५
५	५३३	१५६२७	१७३	२८५८	३२	३५७	५५५	१८८४२
जम्मा	१८१६	१२०२६५	६२६	११०१५	१९७	२६९३	२११०	१३३९७३

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.२.२ कृषि कार्यमा जग्गा प्रयोग गर्ने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका अन्तरगत रहेका कुल घरपरिवार मध्ये कृषि कार्यमा जग्गा प्रयोग गर्ने घरपरिवारको स्थिति हेदा २०९९ घरपरिवारले कृषि कार्यका लागि जग्गा प्रयोग गर्ने गरेका छने भने २११० घरपरिवारले कृषि कार्यका लागि जग्गा प्रयोग गर्ने गरेका छैनन्। कृषि कार्यका लागि जग्गा प्रयोग गर्ने घरपरिवार सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १६: कृषि कार्यमा जग्गा प्रयोग गर्ने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	कृषि कार्यमा जग्गा प्रयोग गर्ने घरपरिवार संख्या			जम्मा
	प्रयोग गर्ने	प्रयोग नगर्ने		
१	३६०	३९५		७५५
२	३७३	२२७		६००
३	१७८	२९९		४७७
४	५८५	६३४		१२१९
५	५९५	५५५		११५०
जम्मा	२०९१	२११०		४२०१

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.२.३ अन्न, दलहन र तेलहन बाली उत्पादन र विक्री सम्बन्धी विवरण

बालीजन्य उपजहरूमध्ये अन्नवाली, दलहन बाली, तेलहन बाली क्रमशः १८५८९२.१५ विगहा, ४६८७५.२ विगहा र ३७००३.१५ विगहा जमिनमा क्रमशः १०३८२, १८५८ र ६० क्विन्टल उत्पादन हुने गरेको छ। यी उपजहरूउत्पादनको केहि परिमाणमा विक्रि हुने गरेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमप्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १७: अन्न, दलहन र तेलहन बाली उत्पादन र विक्री सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	अन्नवाली			दलहन बाली			तेलहन बाली		
	क्षेत्रफल (कडा)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्रि (क्विन्टल)	क्षेत्रफल (कडा)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्रि (क्विन्टल)	क्षेत्रफल (कडा)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्रि (क्विन्टल)
१	२०१	२८८२१	८१३	७	१३	०	२४	२०५	२
२	१५०९०	१५४०७	६९०८	३९६	६६	१०	२३५	२०२	०
३	८०१२	९०३२	२०१२	३४७	४८९	०	१४३	३३९	०
४	३६६४७४५	२५४५६	१०४९४	९३४१२७	६८६	८५	७५७४३५	५९९	५१
५	२९७९५	२५११६	७०११	२६२७	६०४	३१३	२२६	५६	७
जम्मा	३७७८४३	१०३८३२	२७२३८	९३७५०४	१८५८	४०८	७५८०६३	१४०१	६०

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.२.४ फलफुल, तरकारी, नगदेवाली र मह उत्पादन सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा उत्पादित फलफुल, तरकारी र नगदेवाली उत्पादनको अवस्था हेदा क्रमशः ६८०२२ कडा, ५८ कठ्ठा र ११७९३७० रोपनी जमिनमा क्रमशः १५१४, १०० र १३१८१ क्विन्टल उत्पादन हुने गरेको छ। यी उपजहरूको केहि परिमाणमा विक्रि समेत हुने गरेको देखिन्छ। मौरीपालनको अवस्था हेदा ४८०००२ घारबाट ४२०००६ किलोग्राम मह उत्पादन हुने गरेको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमप्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १८: फलफुल, तरकारी, नगदेवाली र मह उत्पादन सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	तरकारी			फलफुल			नगदे बाली			मह उत्पादन	
	क्षेत्रफल (कडा)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्रि (क्विन्टल)	क्षेत्रफल (कडा)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्रि (क्विन्टल)	क्षेत्रफल (कडा)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्रि (क्विन्टल)	घार संख्या	उत्पादन (केजी)
१	३	१	०	०	०	०	२	१	०	०	०
२	६०	२९१	२०३	९	३६	३९	६७	१८९	४७	२	६

वडा नं.	तरकारी			फलफुल			नगदे बाली			मह उत्पादन	
	क्षेत्रफल (कडा)	उत्पादन (किवन्टल)	विक्रि (किवन्टल)	क्षेत्रफल (कडा)	उत्पादन (किवन्टल)	विक्रि (किवन्टल)	क्षेत्रफल (कडा)	उत्पादन (किवन्टल)	विक्रि (किवन्टल)	घार संख्या	उत्पादन (केजी)
३	३६२	१०६८	६३	१८	८	२४	४३५	१०१९	९६	०	०
४	६७५७०	८७	३००५०	३१	५६	१०	११६९७७९	११९४६	२५३३८	४८००००	४२००००
५	२७	६७	१४१	०	०	०	४८	२६	४	०	०
जम्मा	६८०२२	१५१४	३०४५७	५८	१००	७३	११७०३३१	१३१८१	२५४८५	४८०००२	४२०००६

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.२.५ पशुपालन तथा दुधजन्य उत्पादनको अवस्था

पशुपन्धीपालनको अवस्था हेर्दा कूल ४२०१ घरपरिवार मध्ये ११८७घरपरिवारमा पशुपालन हुने गरेको छ। गाई, भैसी तथा चौरी गाईबाट कूल ६९८२ लिटर दुध तथा घिउ उत्पादन हुने गरेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १९: पशुपालन तथा दुधजन्य उत्पादनको अवस्था

वडा नम्बर	पशुपन्धी पालन गर्ने परिवार संख्या		गाई/गोरु		भैसी/राँगा		जम्मा		
	पालन गर्ने	पालन नगर्ने परिवार	संख्या	दुध/ध्यु उत्पादन (लिटर)	संख्या	दुध/ध्यु उत्पादन (लिटर)	पशु संख्या	दुध/ध्यु उत्पादन (लिटर)	आमदानी (रु. हजारमा)
१	१३८	६१७	२३४	४४२	८२	२६१	३१६	७०३	३५१५
२	३५५	२४५	१६०	१३९	२६०	२५२	४२०	३९१	१९५५
३	७०	४०७	४२	२०	३७	२२०	७९	२४०	१२
४	५०९	७१०	१५७	४१३३	२९८	३४५	४५५	४४७८	२२३९
५	११५	१०३५	३३	२१	१२९	३४९	१६२	३७०	१८५
जम्मा	११८७	३०१४	६२६	४७५५	८०६	१४२७	१४३२	६१८२	३०९१

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.२.६ मासुजन्य तथा श्रमजन्य पशुपालनको अवस्था

यस क्षेत्रमा मासुजन्य पशुपन्धीपालन अन्तरगत औडाबाखा र १२२३ कुखुरा तथा हाँस रहेका छन्। औडा वा बाखा र पन्धीबाट क्रमशः २६ किलोग्राम र १३७८०१ किलोग्राम मासु उत्पादन हुने गरेको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २०: मासुजन्य तथा श्रमजन्य पशुपालनको अवस्था

वडा नम्बर	भैडाबाखा/खसीबोका			गोरु, साँढे संख्या	सुगुँर/बँगुर संख्या	कुखुरा/हास संख्या		
	संख्या	मासु उत्पादन (केजी)	ऊन (केजी)			संख्या	अण्डा उत्पादन (गोटा)	मासु उत्पादन (केजी.)
१	०	०	०	०	०	७९३	१७६०४	२७०३६
२	०	०	०	०	०	८९	३९०	६५
३	०	०	०	०	०	०	०	०
४	०	०	०	०	०	३१६	२५३६	११०७००
५	७	२६	१५	०	०	२५	१००	०
जम्मा	७	२६	१५	०	०	१२२३	२०६३०	१३७८०१

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.२.७ पशुपंक्षीजन्य उत्पादन बिक्रिका आधारमा घरपरिवार

गाउँपालिका क्षेत्रमा पशुपंक्षीजन्य उत्पादन बिक्रि गर्ने र बिक्रि नगर्ने घरपरिवार संख्या क्रमशः १३६ र ४०६५ रहेका छन्। पशुपंक्षीजन्य उत्पादनबाट यी घरपरिवारले वार्षिक करिव २ करोड ६९लाख ६९ हजार ३ सय आम्दानी गर्ने गरेका छन्। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका २१: पशुपंक्षीजन्य उत्पादन बिक्रिका आधारमा घरपरिवार

वडा नम्बर	पशुपंक्षीजन्य उत्पादन बिक्री गर्ने घरपरिवार संख्या		
	पशुपंक्षीजन्य उत्पादन बिक्री गर्ने घरपरिवार	बिक्रीबाट प्राप्त वार्षिक आम्दानी (रु.हजारमा)	बिक्री नगर्ने घरपरिवार
१	२७	५४४२३५	७२८
२	१२	३२५५	५८८
३	२७	१२	४५०
४	६७	२२३६३९	११५२
५	३	१८५	११४७
जम्मा	१३६	२७८६९१३	४०६५

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.२.८ कृषि उत्पादनको आत्मनिर्भरताको अवस्था

गाउँपालिका भित्र रहेको जम्मा ४२०१ घरपरिवार मध्ये २५५५ घरपरिवारमा ९ महिना देखि १ वर्ष सम्म आफ्नै उत्पादनले खान पुगदछ भने २०१ घरपरिवारलाई ३ महिना सम्म खान पुगदछ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहायमा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २२: कृषि उत्पादनको आत्मनिर्भरताको अवस्था

वडा नम्बर	३ महिना सम्म खान पुग्ने	४ देखि ६ महिना सम्म खान पुग्ने	७ देखि ९ महिना सम्म खान पुग्ने	९ महिना देखी वर्ष दिन खान पुग्ने	जम्मा
१	८	५७	२५१	४३९	७५५
२	३५	६१	८०	४२४	६००
३	०	०	२	४७५	४७५
४	४२	१६३	६१४	४००	१२१९
५	११६	७८	१३९	८१७	११५०
जम्मा	२०१	३५९	१०८६	२५५५	४२०१
प्रतिशत	४१७८	८५५	२५८५	६०१८२	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.३ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम

४.३.१ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको विवरण

गाउँपालिका क्षेत्र व्यवसायीक तथा सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको संख्या २०२ रहेको छ। जस अन्तरगत सबैभन्दा सिलाईबुनाई सम्बन्धी तालिम लिनेको संख्याद६ रहेको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका २३: व्यवसायीक सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको विवरण

वडा नम्बर	सूचना प्रविधि, इलेक्ट्रिकल तथा इलेक्ट्रोनिक्स	सिलाई, बुनाई, बुटिक, श्रृगार तथा पार्लर	निर्माण सम्बन्धी (म्यासन, कापेन्ट्री आदी)	इञ्जिनियरिङ, अटोमोबाइल र मकानिक्स	कृषि सम्बन्धी	जनस्वास्थ्य सम्बन्धी	पशु स्वास्थ्य	पर्यटन सम्बन्धी	उद्योग तथा कला सम्बन्धी	नलिएको
१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	७१९
२	४	१०	९	१	१०	३	४४	१	०	५३०
३	२	०	१	०	०	१	०	०	०	४७४

वडा नम्बर	सूचना प्रविधि, इलेक्ट्रिकल तथा इलेक्ट्रोनिक्स	सिलाई, बुनाई, बुटिक, शृगार तथा पार्लर	निर्माण सम्बन्धी (स्थासन, कापेन्ट्री आदी)	इञ्जिनियरिङ, अटोमोबाइल र मकानिक्स	कृषि सम्बन्धी	जनस्वास्थ्य सम्बन्धी	पशु स्वास्थ्य	पर्यटन सम्बन्धी	उद्योग तथा कला सम्बन्धी	नलिएको
४	४	३९	११	१	२	१	०	०	०	११६२
५	२	३७	०	२	७	९	१	०	०	१०९९
जम्मा	१२	८६	२१	४	१९	१४	४५	१	०	३९८४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.३.२ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम लिनेहरुको विवरण

व्यवसायीक तथा सीपमूलक तालिम लिनेहरुको कूल संख्या २४२ रहेको छ। जसमध्ये महिला ९० र पुरुष १५२ जना रहेका छन्। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमप्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २४: व्यवसायी सीपमूलक तालिम लिनेहरुको विवरण

वडा नम्बर	महिला	पुरुष	जम्मा
१	९	६	१५
२	२४	६०	८४
३	३	१	४
४	२९	४०	६९
५	२५	४५	७०
जम्मा	९०	१५२	२४२

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.४ बैङ्ग तथा वित्तिय संस्थामा खाता हुने तथा नियमित बचत गर्ने घरपरिवार

गाउँपालिका भित्र रहेका कुल ४२०१ घरपरिवार मध्ये १६७६ घरपरिवारको बैङ्ग तथा वित्तिय संस्थाहरुमा खाता रहेको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका २५: बैङ्ग तथा वित्तिय संस्थामा खाता हुने तथा नियमित बचत गर्ने घरपरिवार

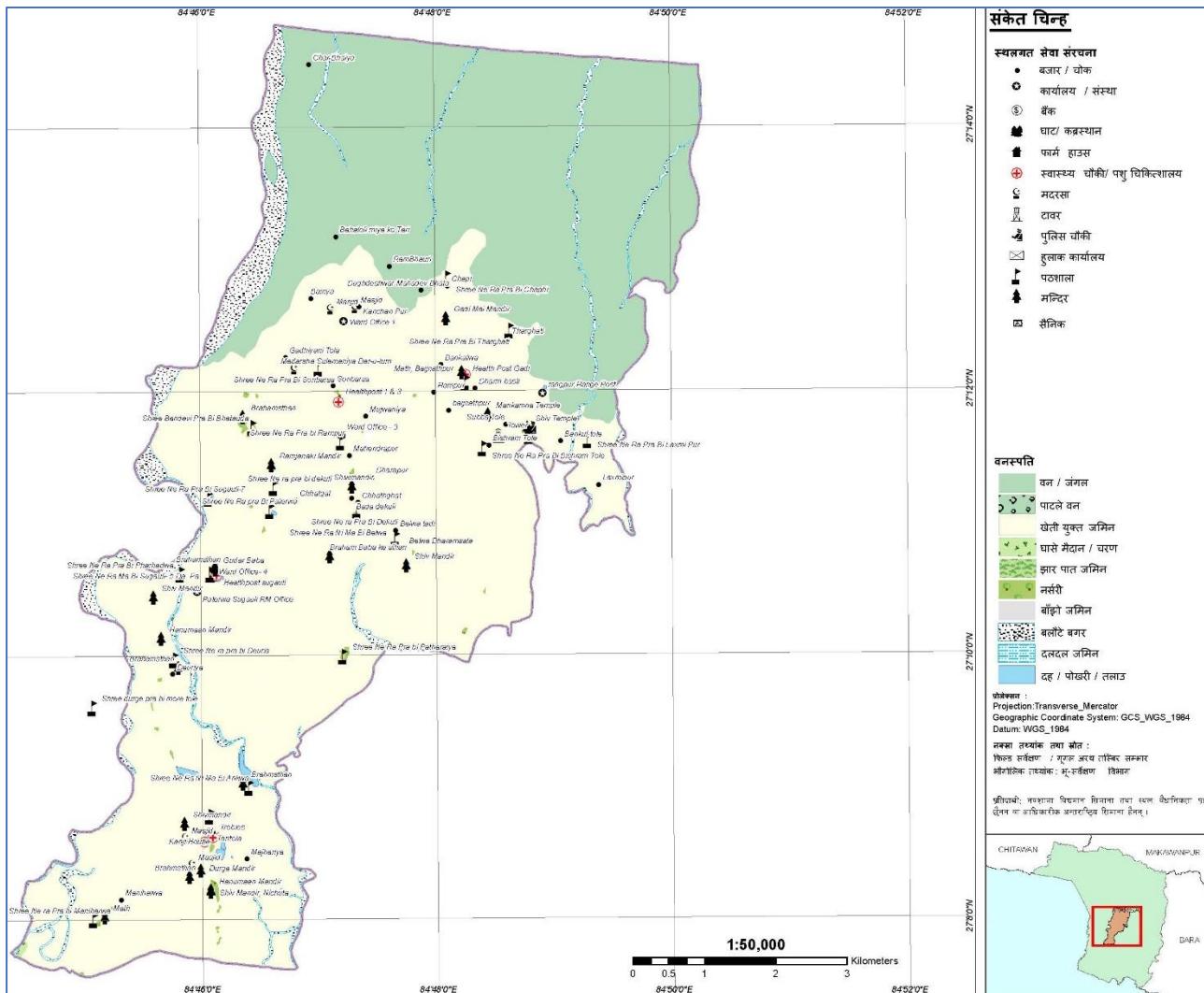
वडा नं.	बैङ्ग तथा वित्तिय संस्थामा खाता हुने घरपरिवार संख्या
१	५५
२	३५७
३	७८
४	४५३
५	७३३
जम्मा	१६७६

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था

यस परिच्छेदमा शिक्षा, स्वास्थ्य, कला, संस्कृति, लक्षित वर्ग, लैगिकता, खानेपानी, सरसफाई जस्ता सामाजिक विषयहरूमा देहाय बमोजिमका शिर्षकहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

नक्षा ५.१ सेवा केन्द्र तथा वस्तिहरूको वितरण

श्रोत: स्थानीय श्रोत नक्षाकन सर्वेक्षण २०७५, पटेवा सुगौली गाउँपालिका

५.१ शैक्षिक तथा मानव संशाधन विकास

यस शिर्षक अन्तरगत शैक्षिक स्थितिको बारेका उल्लेख गरिएको छ ।

५.१.१ हालको साक्षरताको अवस्था

गाउँपालिका क्षेत्रको साक्षरताको स्थिति हेर्दा पुरुष साक्षरता ९३.६६ प्रतिशत र महिला साक्षरता ९१.७३ प्रतिशत रहेको छ । साथै पुरुष र महिला निरक्षरताको स्थिति क्रमशः ६.३४ प्रतिशत र ८.२७ प्रतिशत रहेको छ । लैगिंकताका आधारमा यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २६: हालको साक्षरताको अवस्था

वडा नं.	साक्षरताको स्थिति (प्रतिशतमा)		निरस्कृतताको स्थिति (प्रतिशतमा)	
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
१	९२५०	९०४२	७५०	९५८
२	९५०९	९२८१	४१९१	७१९
३	९३९०	९००३	६१०	९९७
४	९२३०	९१८२	७१७०	८१८
५	९५०७	९२४२	४१९३	७५८
जम्मा	९३६६	९१७३	६३४	८२७

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

५.१.२ शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या विवरण

गाउँपालिका भित्रको शिक्षाको स्तर हेर्दा आधारभूत तहको शैक्षिक उपलब्धी हासिल गरेकाहरुको संख्या ४०७९ रहेको छ, भने स्नातकोत्तर गर्नेहरुको संख्या १७० जना रहेको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका २७: शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या विवरण

वडा नं.	शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या									
	पूर्वग्रामिक	आधारभूत तह	माध्यमिक तह	स्नातक तह	स्नाकोत्तर तह	एमफिलवासोभन्दामाथि	प्राविधिकएसए लसी	साधारणतेखपढ	निरक्षर	कमउमेर
१	१०२	१३१५	३४	६३	७	५६	२४	६०६	१५४७	१७३
२	६३०	१०४६	३६०	५६	२४	१	१	४५७	७९३	२०७
३	६३२	४७५	२७१	१२४	३३	४	२	२४७	८८१	१२७
४	१०३१	५५८	१४५३	१०३	३४	४१	४०	२४१	२४७४	३०३
५	२४१२	६८५	५५४	१४३	७२	१२	१२	३३२	१५९५	५१२
जम्मा	४८०७	४०७९	२६७२	४८९	१७०	११४	७९	१८८३	७२९०	१३२२
प्रतिशत	२०८७	१७७१	११६०	२१२	०७४	०४९	०३४	८९७	३१६४	५७४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

५.२. ३ मृत्यु हुने कारण सम्बन्धी विवरण

गत वर्ष मृत्यु हुनेहरुको संख्या ३४ महिला र ४८ पुरुष रहेको छ। यी मध्ये सबैभन्दा बढी ४८ जनाको मृत्यु नसर्ने रोगका कारण भएको देखिन्छ। विभिन्न रोगका कारण मृत्युहुनेहरुको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका २८: मृत्यु हुने कारण सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	महामारी		सर्वेरोग (टिबी, जण्डिस, आदी)		नसनरोग (रक्तचाप, दम, मधुमेह, क्यान्सरआदि)		दुर्घटना		जम्मा	
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
१	०	०	०	०	१	०	०	०	१	०
२	१	१	०	०	३	३	१	१	५	५
३	०	०	२	०	१	०	०	२	३	२
४	७	३	१	६	११	५	१	२	२०	१६
५	१	०	१	०	१४	१०	३	१	१९	११
जम्मा	९	४	४	६	३०	१८	५	६	४८	३४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

५.२. ४ परिवारका सदस्यहरुको स्वास्थ्य अवस्था

स्वास्थ्यको अवस्थालाई हेर्दा गाउँपालिका भित्रको कूल जनसंख्या मध्ये ३०३ दीर्घरोगी, ३४१ सामान्य रोगी र २१९८४ जना स्वस्थ रहेका छन्। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका २९: परिवारका सदस्यहरुको स्वास्थ्य अवस्था

वडा नम्बर	स्वास्थ्य अवस्था अनुसार जनसंख्या			
	स्वस्थ	सामान्य रोगी	दीर्घ रोगी	जम्मा
१	३५८१	१७	२	३९८०
२	३३९३	६४	१२३	३५८३
३	२६५०	३८	११२	२८०६
४	६०२०	२१३	६३	६३०५
५	६३४०	९	३	६३६४
जम्मा	२१९८४	३४१	३०३	२३०३८

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

५.२. ५ जीवन विमा सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्र भित्रमाविमा गर्ने घरपरिवारको संख्या ४२०१ रहेको छन्। जसमध्ये जीवन विमा गर्ने १ घरपरिवार रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ३०: जीवन विमा सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	बिमा सम्बन्धी पारिवारिक विवरण			
	जीवनबिमा	कुनैपनिगरेकाहैन	उपलब्धनभएको	जम्मा
१	०	०	७५५	७५५
२	०	१	५९९	६००
३	०	०	४७७	४७७
४	१	३	१२१५	१२१५
५	०	१	११४९	११४९
जम्मा	१	५	४९९५	४२०१

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

५.३ खानेपानी तथा सरसफाई

५.३.१ खानेपानीको श्रोतको आधारमा घरपरिवार

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका कूल ४२०१ घरपरिवार मध्ये सबैभन्दा उच्च २९४८ वा ७०.१७प्रतिशत घरपरिवारले हैण्डपाइपको पानी उपयोग गर्दछन् भने घरमै उपलब्ध पाइपधाराको पानी उपभोग गर्ने घरपरिवार संख्या ५६८ रहेको छ। विभिन्न स्रोत अनुसार खानेपानी उपयोग गर्ने घरपरिवारसम्बन्धी वडागत विवरणदेहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ३१: खानेपानीको स्रोतको आधारमा घरपरिवार

वडा नं.	खानेपानीको श्रोत अनुसार घरपरिवार संख्या							
	पाइप धारा घर कम्पाउण्ड	पाइप धारा सार्वजनिक	डिपोररिङ्ग	ट्युवेल हेञ्चपम्प	ढाकिएको इनार कुवा	नदीखोला	अन्य	जम्मा
१	२	९	०	७४३	०	०	१	७५५
२	२५१	३३३	१	१२	०	३	०	६००
३	४	४	०	४६६	०	०	३	४७७
४	१	०	१	१२१४	३	०	०	१२१५
५	३१०	३२५	०	५१३	०	०	०	११४९
जम्मा	५६८	६७१	२	२९४८	३	३	४	४२०१
प्रतिशत	१३.५२	१५.९७	०.०५	७०.१७	०.०७	०.०७	०.१०	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

५.३.२ शौचालय प्रयोगको अवस्था

शौचालयको प्रयोगको अवस्थालाई हेर्दा १५२ अर्थात ३.६२ प्रतिशत घरपरिवारमा फल्स भएको शौचालय, १९३५ (४.०६ प्रतिशत) घरपरिवारमा सामान्य खालको शौचालय र ५२९ घरपरिवारमा शौचालय नभएको अवस्था देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ३२: शौचालय प्रयोगको अवस्था

वडा नं.	शौचालयको अवस्था अनुसार घरपरिवार संख्या			जम्मा
	फल्स भएको	सामान्य	नभएको	
१	११	३१	१०	७५५
२	०	१७०	११२	६००
३	०	४६७	८	४७७
४	१४१	४९९	९६	१२१९
५	०	७६८	३०३	११५०
जम्मा	१५२	१९३५	५२९	४२०९
प्रतिशत	३६२	४६०६	१२४९	१००१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

परिच्छेद ६: वन तथा वातावरणीय स्थिति

यस परिच्छेदमा वन तथा वातावरण, जैविक विविधता, जलवायु परिवर्तन, विपद् व्यवस्थापन जस्ता विषय र क्षेत्र समावेस गरिएको छ।

६.१ वन

पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्ज भन्दा ठीक दक्षिणमा अवस्थित यस गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल ६४.२९ वर्ग कि.मि. मध्ये ४५.१७ प्रतिशत क्षेत्र वनले ढाकेको छ। यस गाउँपालिकाको उत्तरी भेगमा घना वन अवस्थित छ। गाउँपालिकाको सिमाक्षेत्र सकिना साथ विशाल राष्ट्रिय निकुञ्ज सुरु हुने हुनाले यो गाउँपालिकाको लागि वन पैदावर प्रयाप्त मान्यु पर्ने हुन्छ। किनकि तराईका अधिकांश स्थानीय तहहरूमा १ प्रतिशत भन्दा पनि कम वन हुने गर्दछ।

६.२.१ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय

विपद अनुसार जोखिमको समय पहिचान गर्दा जंगली जनावरबाट क्षती, आगलागी, बाढी डुवान, पहिरो, रोग माहामारी तथा सर्पदंसको जोखिम विशेषगरी गर्मी र वर्षायाम (चैत्र देखि असोज) मा रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ३३: विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय

वडा नम्बर	विपद अनुसार जोखिमको समय (महिना)							
	आगलागी	बाढी डुवान	पहिरो	शितलहर	रोग माहामारी	सर्पको टोकाइ	जंगली जनावरबाट क्षती	खडेरी
१	चैत्र, वैशाख, जेष्ठ	असार, साउन, भदौ	साउन, भदौ	पौष, माघ	फाल्गुन देखि जेष्ठ	वैशाख देखि कार्तिक	जेष्ठ, भदौ, असोज, कार्तिक	चैत्र देखि जेष्ठ
२	चैत्र, वैशाख, जेष्ठ	साउन	असार, साउन, भदौ	पौष, माघ	चैत्र, पुष	चैत्र, वैशाख, जेष्ठ, असार, साउन	साउन, भदौ	जेष्ठ, असार
३	चैत्र, वैशाख, माघ, फाल्गुन	असार, साउन, भदौ	असार, साउन, भदौ	पौष, माघ	असार, मंसिर, पौष, माघ	चैत्र देखि कार्तिक	जेष्ठ, असार, भदौ, असोज, कार्तिक	चैत्र, देखि जेष्ठ
४	चैत्र, वैशाख, जेष्ठ	असार, साउन, भदौ	असार, साउन, भदौ	पौष, माघ	चैत्र देखि असार	चैत्र देखि कार्तिक	वैशाख देखि असार, असोज, कार्तिक	चैत्र, वैशाख, जेष्ठ
५	चैत्र देखि जेष्ठ	असार, साउन, भदौ	असार, साउन, भदौ	पौष, माघ	चैत्र देखि असार	चैत्र देखि कार्तिक	जेष्ठ, असार, असोज, कार्तिक	चैत्र देखि जेष्ठ

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

६.२.२ भवन मापदण्ड तथा भूकम्प प्रतिरोधी घरको विवरण

यस गाउँपालिका भित्र रहेका कूल ४२०१ घरपरिवार मध्ये मापदण्ड अनुसार बनेका घरमा बसोवार गर्ने घरपरिवार संख्या २२० रहेको छ भने ३९८१ घरपरिवार मापदण्ड अनुसार नबनेको घरमा बसोवास गर्दछन्। साथै ३८२ घरपरिवार भूकम्प प्रतिरोधी घरमा बस्दछन् भने ३८१९ घरपरिवार भूकम्प प्रतिरोधी घरमा बसेका छैनन्। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ३४: भवन मापदण्ड तथा भूकम्प प्रतिरोधी घरको विवरण

वडा नम्बर	भूकम्प प्रतिरोधी वा भवन मापदण्ड अनुसार बनेका घरमा बस्ने घरपरिवार संख्या					
	मापदण्ड अनुसार बनेको	मापदण्ड अनुसार नबनेको	जम्मा	भूकम्प प्रतिरोधी भएको	भूकम्प प्रतिरोधी नभएको	जम्मा
१	८	७४७	७५५	८	७४७	७५५
२	७	५९३	६००	१११	४८९	६००
३	५	४७२	४७७	२	४७५	४७७
४	२०	११९९	१२१९	१०८	११११	१२१९
५	१८०	९७०	११५०	१५३	९९७	११५०

गाउँ वस्तुगत विवरण

पटेवासुगाली गाउँपालिका

वडा नम्बर	भुकम्प प्रतिरोधी वा भवन मापदण्ड अनुसार बनेका घरमा बस्ने घरपरिवार संख्या					
	मापदण्ड अनुसार बनेको	मापदण्ड अनुसार नबनेको	जम्मा	भूकम्प प्रतिरोधी भएको	भूकम्प प्रतिरोधी नभएको	जम्मा
जम्मा	२२०	३९८१	४२०१	३८२	३८९	४२०१

श्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

परिच्छेद ७: भौतिक विकासको अवस्था

यस परिच्छेदमा भौतिक पूर्वाधारको स्थिति र त्यसको उपयोगको अवस्थालाई प्रस्तुत गरिएको छ। जस अन्तरगत सडक, विद्युत, भवन, वस्ती, उर्जा, सूचना संचार र आवास र भवन जस्ता विषयहरु समावेस गरिएको छ।

७.१ सडक यातायात

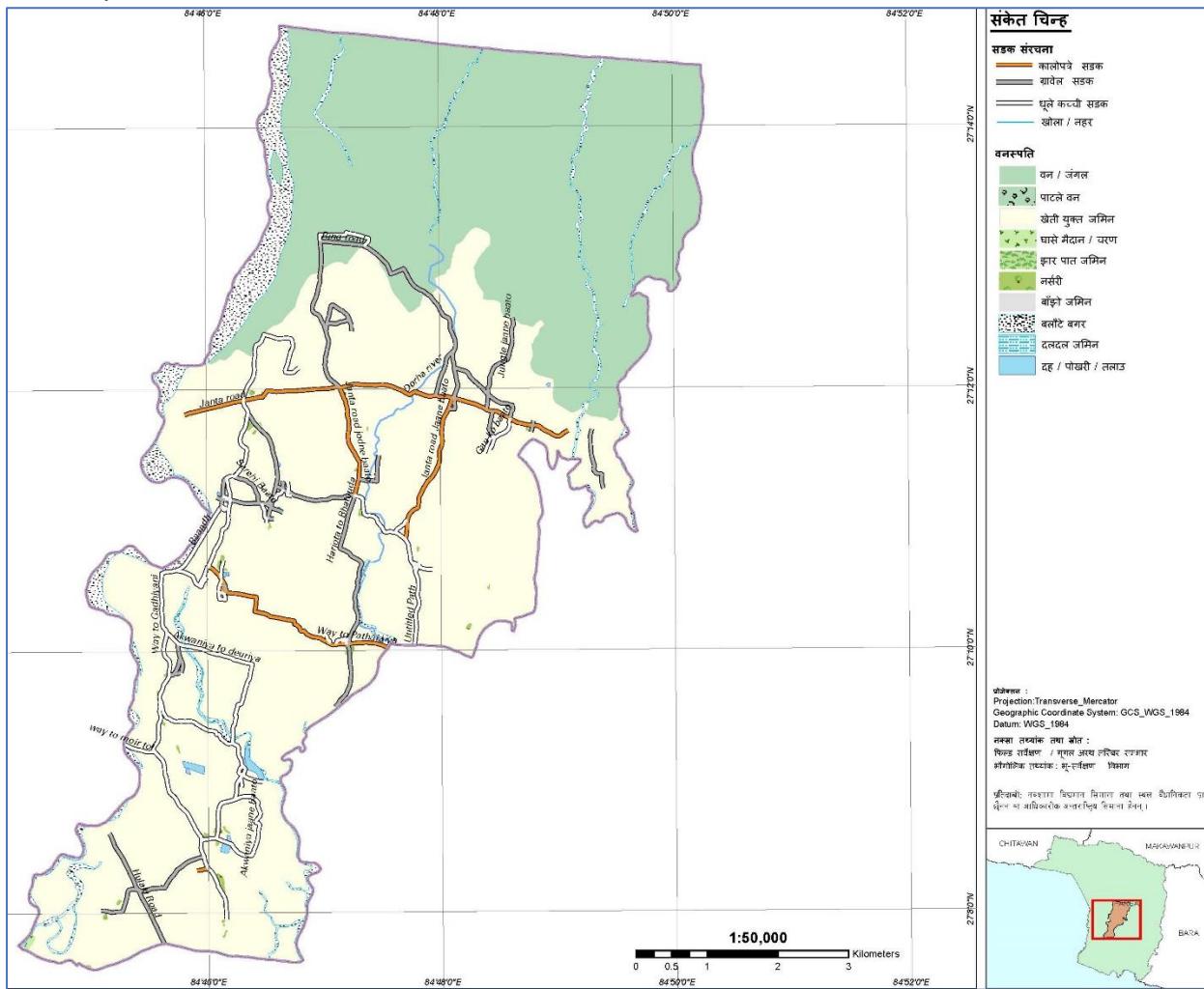
पटेवासुगौली गाउँपालिकामा सडक यातायातको विकास समान्य गतिमा अघि बढिरहेको छ। यहाँ ५०० मिटर भन्दा बढि लम्बाई भएका सडक जम्मा २२ वटा सडक छन् जस्को कुल लम्बाई ५६.४५ किलोमिटर देखिएको छ। यहा कच्च सडक ९ वटाछन र कुल लम्बाई २४.१८ किलोमिटर छ। त्यसरी नै ग्रामेल गरिएको १९.५६ र पक्की १२.७१ रहेको देखिन्छ।

तालिका ३५: बाटोको विवरण

सि.नं.	बाटोको नाम	प्रकार	लम्बाई (कि.मि.)
१	Gau ko Baato	कच्च	०.९३
२	way to moir tol	कच्च	१.८४
३	Way to Gadhiyani	कच्च	१०.२१
४	Akwaniya Jaane Baato	कच्च	३.०१
५	Akwaniya jaane Baato	कच्च	१.७२
६	Akwaniya to deuriya	कच्च	२.४२
७	Baandh	कच्च	१.०१
८	Untitled Path	कच्च	२.५०
९	Gau ko baato	कच्च	०.५४
		कच्च जम्मा	२४.१८
१	Janta road jodne baato	ग्रामेल	०.६४
२	Kanchan Ko baato	ग्रामेल	०.७१
३	Jungle jaane baato	ग्रामेल	१.३४
४	Hulaki Road	ग्रामेल	१.८१
५	Nichuta jaane baato	ग्रामेल	१.८३
६	Harjota to Bhatauda	ग्रामेल	५.२९
७	Utar sugauli to Paterwa	ग्रामेल	०.९१
८	Ring road	ग्रामेल	६.१७
९	Janta road to Laxmipur	ग्रामेल	०.८६
		ग्रामेल जम्मा	१९.५६
१	Way to Patharaiya	पक्की	३.५१
२	Janta road Jaane baato	पक्की	२.०१
३	Janta road	पक्की	५.७३
४	Janta road jodne baato	पक्की	१.४६
		पक्की जम्मा	१२.७१
		कुल जम्मा	५६.४५

श्रोत: स्थानीय श्रोत नक्शांकन सर्वेक्षण २०७५, पटेवासुगौली गाउँपालिका

नक्शा ७.१ सडक यातायातको वितरण

श्रोत: स्थानीय श्रोत नक्शांकन सर्वेक्षण २०७५, पटेवासुगौली गाउँपालिका

७.२ विजुली

७.२. १ बत्ती बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

यस क्षेत्रमा बत्तीको लागि उपयोग गरिने इन्धनको रूपमा विजुली, मटितेल, र सोलारलगायतका रहेका छन् । जस मध्ये सबैभन्दा बढि ३५२३ अर्थात ८३.८६ प्रतिशत घरपरिवारले विद्युत र १५.५२ प्रतिशत घरपरिवारले मटितेल र आधा प्रतिशत घरपरिवारले सोलार उपयोग गर्ने गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी अन्य विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३६: बत्ती बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

बत्ती बाल्ने सोतको विवरण

वडा नं.	विद्युत	मटितेल	सोलार	अन्य	जम्मा
१	७३४	१८	१	२	७५५
२	५३७	५८	५	०	६००
३	३९९	७७	१	०	४७७
४	८४९	३५८	११	१	१२१९
५	१००४	१४१	३	२	११५०
जम्मा	३५२३	६५२	२१	५	४२०१
प्रतिशत	८३.८६	१५.५२	०.५०	०.१२	१००.००

७.३ सञ्चार तथा प्रविधि

यस शिर्षक अन्तरगत आधुनिक सुविधामा पहुँचका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरणलाई समावेस गरिएको छ।

७.३.१ आधुनिक सुविधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा उपलब्ध सेवा सुविधा हेर्दा १५.१२ प्रतिशत घरपरिवारले रेडियो २३८.१५ प्रतिशत घरपरिवारमा मोबाइलटेलिफोन जस्ता सुविधाको उपयोग गरेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ३७: आधुनिक सुविधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	रेडियो	टेलिमिजन	मोबाईल टेलिफोन	कम्प्युटर	मोटरसाइकल	कुनै नभएको
१	५८४	६७४	७४४	२	१	९
२	२११	३७२	५४९	१७	३	३१
३	४१५	३४३	४३४	१३	१०	२२
४	४९	४२३	७२८	२२	४	४८२
५	१३१	५६९	१०५१	२३	६	८०
जम्मा	१३९०	२३८१	३५०६	७७	२४	६२४
प्रतिशत	१५१२	२५१९	३८१५	०८४	०१२६	६७९

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

७.४ आवास तथा भवन

यस शिर्षक अन्तरगत आवासिय घरको वनावटको किसिमका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरणलाई समावेस गरिएको छ।

७.४.१ घरको जगको आधारमा घरपरिवार

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका घरहरु जगको आधारमा हेर्दा सबै भन्दा उच्च संख्यामा दुङ्गा, ईटा र माटो प्रयोग भएका घरमा बस्ने घरपरिवार ४४.४४ प्रतिशत रहेको छ भने दोश्रोमा काठको खम्बा प्रयोग भएका घरमा बस्ने घरपरिवार संख्या १४६२ रहेको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ३८: घरको जगको आधारमा घरपरिवार

वडा नं.	घरको जगको आधारमा घरपरिवार						
	माटो वा दुङ्गा	सिमेण्ट वा दुङ्गा	फ्रेम स्ट्रक्चर	लोड वेयरिङ्ग	काठको खम्बा	अन्य	जम्मा
१	६७०	३८	०	०	४६	१	७५५
२	१७४	६६	८१	२१	२५८	०	६००
३	१	५०	०	०	४२१	५	४७७
४	४९५	२५४	०	७९	३८७	४	१२१९
५	५२७	१७७	४३	५३	३५०	०	११५०
जम्मा	१८६७	५८५	१२४	१५३	१४६२	१०	४२०९
प्रतिशत	४४.४४	१३९३	२९५	३६४	३४८०	०१२४	१०००००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

७.४.२ छानोको प्रकारका आधारमा घरपरिवार

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका घरहरुलाई छानोको प्रकारका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा उच्च संख्यामा टायलको छाना भरका घरहरुमा ६०.८४ प्रतिशत घरपरिवार बस्ने गरेका छन्। सबैभन्दा न्यून संख्यामा आरसीसी काठको छाना भएकाघरमा

बस्ने घरपरिवारसंख्या ०.३६ प्रतिशत रहेको छ । यस सम्बन्धी वडागत छानाको किसिम अनुसारको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ३९: खानोको प्रकारका आधारमा घरपरिवार

वडा नं.	फुस वा खरको छाना भएको	जस्ता/च्यादरको छाना भएको	टायल/दुङ्गाको छाना भएको	आरसिसि ढलान भएको	काठको छाना भएको	माटोको छानो भएको	अन्य
१	१४६	८	५५५	४२	२	०	२
२	३२	७०	४४३	५२	३	०	०
३	३९	०	३८८	४९	०	०	१
४	१७६	९७	६१७	१६९	१०	१४८	२
५	२३५	१४०	५५३	२१८	०	३	१
जम्मा	६२८	३१५	२५५६	५३०	१५	१५१	६
प्रतिशत	१४१९५	७५०	६०१८	१२६२	०३६	३५९	०१४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

७.४.३ आवासीय स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार

आवासीय स्वामित्वका आधारमा बसोबास गरिरहेको घरलाई हेर्दा ८५.७९ प्रतिशत घरपरिवार आफ्नै घरमा बसेकाछन् । त्यसै गरी भाडा, संस्थागत तथा अन्य खालको आवास माथिको स्वामित्व भएका क्रमशः ४.३१, ०.९३ र ८.८८ प्रतिशत घरपरिवार रहेका छन् । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ४०: आवासीय स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार

वडा नं.	आवासीय स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार विवरण				जम्मा
	आफ्नै	भाडा	संस्थागत घर	अन्य	
१	७१३	१	२६	१३	७५५
२	५०८	८	०	८४	६००
३	३१५	०	०	१६२	४७७
४	९४७	१५६	०	११४	१२१९
५	११२१	१६	१३	०	११५०
जम्मा	३६०४	१८१	३९	३७३	४२०१
प्रतिशत	८५.७९	४.३१	०.९३	८.८८	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

७.४.४ घर संख्याका आधारमा घरपरिवार

यस गाउँपालिका अन्तरगत रहेका कुल ४२०१ घरपरिवारलाई घर संख्याका आधारमा हेर्दा ३८०८ घरपरिवारको एउटा मात्र घर र ८ घरपरिवारको ३ भन्दा बढी घर रहेको देखिन्छ । घरसम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ४१: घर संख्याका आधारमा घरपरिवार

वडा नं.	घर संख्याका आधारमा घरपरिवार					जम्मा घरपरिवार संख्या
	एउटा मात्र घर हुने	२ वटा घर हुने	३ वटा घर हुने	३ वटा भन्दा माथी घर हुने		
१	७०२	४६	५	१	७५५	
२	४९५	९६	६	२	६००	
३	४४२	३३	०	२	४७७	
४	१११८	८६	६	३	१२१९	
५	१०५१	८७	११	०	११५०	
जम्मा	३८०८	३४८	२८	८	४२०१	
प्रतिशत	९०६५	८२८	०६७	०१९	१००१००	

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

७.४.५ उपयोग गरिएको कोठाका आधारमा घरपरिवार

गाउँपालिका अन्तरगत रहेका घरपरिवारहरूलाई कोठा संख्याका आधारमा हेर्दा ५४३ घरपरिवारको एउटा मात्र कोठा भएको घर र ३०७घरपरिवारको ६ वटा भन्दा बढी कोठा भएको घर रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी बडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ४२: उपयोग गरिएको कोठाका आधारमा घरपरिवार

बडा नम्बर	१ कोठा हुने परिवार	२ कोठा हुने परिवार	३ कोठा हुने परिवार	४ कोठा हुने परिवार	५ कोठा हुने परिवार	६ कोठा भन्दा बढी हुने परिवार
१	०	१७९	११३	३९६	३४	३१
२	६८	१४०	१०५	१५५	३६	९६
३	२८	२०४	११५	८६	१२	३१
४	३०२	३८९	२२२	१६६	५५	७५
५	१४५	४२४	२९५	१५५	५७	७४
जम्मा	५४३	१३३६	८५०	९५८	१९४	३०७
प्रतिशत	१२९३	३१८०	२०१२३	२२८०	४१६२	७३१

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

परिच्छेद द: संस्थागत तथा सुशासनको स्थिति

यस परिच्छेदमा संगठनात्मक तथा मानव संशाधनको विद्यमान अवस्था, सेवा सुविधा संचालन र नागरिक संगठन सम्बन्धी विश्लेषण तथा प्रस्तुती गरिएको छ ।

द.१ संगठनात्मक तथा मानव संशाधनको अवस्था

गापाको संगठनात्मक एवं मानव संसाधनको विवरण तथा वडा कार्यालयको मानव संसाधन विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका ४३: संगठन तथा मानव संशाधन अवस्था

विषयगत शाखा	दरबन्दी संख्या	उपलब्ध जनशक्ति संख्या	नाम	पद	सम्पर्क नं.

द.१.१ सरकारी कार्यालय तथा निकायहरु

यस गापामास्वास्थ्य चौकी, प्रहरी चौकी, कृषि, हुलाक, वन, खाद्य तथा पशु सेवा केन्द्र जस्ता सरकारी कार्यालयहरूले सेवा प्रवाह गरिरहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको छ ।

तालिका ४४: गापाका सरकारी कार्यालय तथा निकायहरु

क्र.सं.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
१.	स्थानीय तह					
	गाउँपालिका / नगरपालिका					
	वडा कार्यालय					
२	स्वास्थ्य संस्थाहरु					
	अस्पताल					
	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र					
	स्वास्थ्य चौकी					
	उप स्वास्थ्य चौकी					
३	कृषि					
४	पशु सेवा					

क्र.सं.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
५	हुलाक					
६	वन					
७	प्रहरी कार्यालय					
	जिल्ला / प्रदेश					
	इलाका					
	चौकी					
८.	अन्य कार्यालयहरु					
९.	सरकारी स्वामित्वका संस्थान, समिति आदी					

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

८.१.२ गापाका आय विवरण

गापाको गत आर्थिक वर्षको अनुमानित र वास्तविक विवरण तथा चालु आर्थिक वर्षको अनुमानित आय विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४५: गापाको आय विवरण

सि.नं.	विवरण	०७४१०७५ सम्मको यथार्थ	आ.व.०७५१०७६ को प्रस्तावित अनुमान
	गतसालको मौज्दात		
११३१०	अचल सम्पत्तिमा लाग्ने कर		
११३११	व्यक्तिगत सम्पत्तिमा लाग्ने वार्षिक कर		
११३१४	भूमि कर/मालपोत		
११३२०	खुद सम्पत्तिमा लाग्ने चालु कर		
११३२१	घर बहाल कर		
११३२२	बहाल विटौरी कर		
११४७०	मनोरञ्जन कर		
११४७२	विज्ञापन कर		
११४७३	अन्य मनोरञ्जन कर		
११६१०	व्यवसायले भुक्तान गर्नुपर्ने		
११६१३	व्यवसाय रजिस्ट्रेशन दस्तुर		
१३३१०	अन्तर सरकारी अनुदान		
१३३११	सूमानिकरण अनुदान		
१३३१२	सशर्त अनुदान		
१३३१३	विशेष अनुदान		
१३३१४	सम्पुरक अनुदान		
१३३१५	अन्य अनुदान		
	-युनिसेफ		
	-कृषि सेवा कर्मचारी तलब (बाट प्राप्त हुने)		
	-बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम		
	-सडक बोर्ड नेपाल		
	-बाढी पिडित राहत		
	-स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम		

सि.नं.	विवरण	०७४१०७५ सम्मको यथार्थ	आ.व.०७५१०७६ को प्रस्तावित अनुमान
	-सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम		
	-सामुदायिक स्वास्थ्य कार्यक्रम		
१४२४०	दस्तुर		
१४२४२	नक्सा पास दस्तुर		
१४२४३	सिफारिस दस्तुर		
१४२४४	व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर		
१४२४५	नाता प्रमाणित दस्तुर		
१४२४९	अन्य दस्तुर		
१४३१०	दण्ड, जरिवाना र जफत		
१४३११	न्यायिक दण्ड, जरिवाना र जफत		
१४३१२	प्रशासनिक दण्ड, जरिवाना र जफत		
१४५२०	अन्य राजशब्द		
१४५२१	प्रदूषण नियन्त्रण शुल्क		
	कुल जम्मा		

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

द.२ संघ/संस्था सम्बन्धी विवरण**द.२.१ सामुदायिक संस्था विवरण**

यस गापाका विभिन्न वडाहरुमा रहेका सामुदायिक संस्थाहरुको विवरण देहाय अनुसार रहेको छ।

तालिका ४६: सामुदायिक संस्था विवरण

वडा नम्बर	सामुदायिक संस्थाको संख्या										
	सामुदायिक संस्था	कृषक समूह	वन समूह	सहकारी संस्था	गैसस वा क्लब	परम्परागत समूह (वडघर, गुठी, भेजा)	आमा समूह	नागरिक सचेतना केन्द्र	टोल सुधार समिति/टोल विकास संस्था	उच्चमी समूह	अन्य...
१											
२											
३											
४											
५											
जम्मा											

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

द.२.२ आमा महिला समूह तथा परम्परागत समूहको विवरण

यस गापामा कृषि तथा व्यापार व्यवसाय लगायतका आयआर्जनमूलक क्षेत्रमा सक्रिय समूह विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ४७: आमा महिला समूह तथा परम्परागत समूहको विवरण

समूह, संस्था संजालको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र			
		सदस्य संख्या		समेटेको परिवार										
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा						
आमा तथा महिला														
परम्परागत समूह														

गाउँ वस्तुगत विवरण

पटेवासुगौली गाउँपालिका

श्रोतः संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

द. २.३ नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण

यस गापा अन्तरगतका विभिन्न वडाहरुमा गठन गरिएका नागरिक सचेतना केन्द्र र नागरिक मञ्चहरुसम्बन्धी विवरण देहाय अनसार रहेको छ ।

तालिका ४८: नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण

श्रोतः संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

द. २.४ सामदायिक मेलमिलाप केन्द्र र सो सम्बन्धी विवरण

यस गापामा सामूदायिक मेलमिलाप केन्द्र र सो सन्वन्धी गतिविधिको अवस्था देहाय अनुसार रहेको पाईन्छ ।

तालिका ४९: सामुदायिक मेलमिलाप सम्बन्धी विवरण

सामुदायिक मेलमिलापसमितिको नाम	वडा नम्बर	पदाधिकारी संख्या			मुख्य क्रियाकलापहरूको विवरण
		महिला	पुरुष	जम्मा	

८. २.५ बाँणिज्य वैक, विकास वैक, वित्तीय संस्था, लघुवित्त तथा सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

यस गापाक्षेत्र भित्र रहेका सहकारी संस्था , बैंक तथा लघुवित्तीय संस्थाहरु सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५०: बाणिज्य बैंक, विकास बैंक, वित्तीय संस्था, लघुवित्त तथा सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	बैंक तथा सहकारी संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	बार्षिक कारोबार रकम (रु.हजारमा)	लगानीरकम(रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
क.	बाणिज्य बैंक				
ख.	वित्तीय संस्था				

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

८.२.६ गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

यस गापामा विभिन्न विकासमूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिरहेका गैर सरकारी संस्थाहरु ... वटा रहेको पाइन्छ । गापामा कार्यक्रम सञ्चालन गारिरहेका संस्थाहरुको कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्रकृति, वार्षिक, बजेट, जनशक्ति तथा सहयोगी विकास साझेदार निकाय सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका ५१:: गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

गैससको नाम र ठेगाना	समेटेको क्षेत्र	वार्षिक बजेट (रु.)	विषयगत क्षेत्र	जनशक्ति संख्या	सहयोगी विकास साझेदारको नाम

अनुसूचीहरु

अनुसूची १ (क): घरपरिवनर सर्वेक्षण फारामहरु
(दफा द.१ (छ), द.२ (ग), द.३ (ख) सँग सम्बन्धित)

गाउँ/नगर वस्तुगत विवरण (Profile)

घरपरिवनर सर्वेक्षण फाराम

पटेवासुगौली गाउँपालिका

२०७५ जेष्ठ

पटेवासुगौली गाउँपालिका

..... गाड़ू/नगर वस्तुगत विवरण तथारी पारिवारिक विवरण संकलन फारम

१. परिचय

१.१ प्रदेश नं : ..... १.२ जिल्लाको नाम : ..... कोड : ..... १.४ स्थानीय

तहको नाम : ..... कोड : .....

१.४ वडा नं : ..... १.५ वस्तीको नाम: ..... कोड : ..... १.६ मार्गको नाम:

१.७ घर क्रम संख्या (घर नम्बर): ..... घरको जियोकोड : ..... १.८ परिवार क्रम संख्या : .....

१.९ परिवारमुलीको नाम : ..... लिंग (महिला/पुरुष/तेश्रो लिङ्ग) : .....

२. परिवार सम्बन्धी विवरण

२.१ परिवार सदस्यको विवरण (परिवारमलीबाट शुरू गर्ने र जेष्ठ सदस्यअनन्सार क्रम मिलाएर उल्लेख गर्ने)

★१. पहाड़ी ब्राह्मण/ क्षेत्री/ सन्त्यासी/ ठकुरी २. पहाड़ी दलित ३. पहाड़ी जनजाति/ आदिवासी ४. तराई ब्राह्मण, क्षेत्री, राजपुत ५. तराई आदिवासी/ जनजाति ६. तराई दलित ७. मस्लिम ८. पहाड़ी अन्य ९. तराई अन्य

★★१. पूर्व प्राथमिक २. आधारभूत तह ३. माध्यमिक ४. स्नातक ५. स्नातकोत्तर ६. एमफिल वा सो भन्दा माथि ७. प्राविधिक ऐसएलसी ८. साधारण लेखपढ़ ९. निरक्षर १०. उमेर कम

२.२ तपाईंको परिवारमा १ वर्ष भित्र मृत्यु भएका सदस्यको विवरण दिनुहोस् ।

मृत्यु हुनेको नाम	लिङ्ग (महिला/पुरुष/तेश्रो लिङ्गी)	उमेर (वर्ष/महिना)	मृत्युको कारण (१. महामारी, सर्ने रोग २. एडस ३. नसर्ने रोग (क्यान्सर, रक्तचाप, दम, मधुमेह आदि) ४. दुर्घटना ५. अन्य)

२.३ खानेपानीको मुख्य स्रोत के हो ? (एकमा मात्र चिन्ह लगाउने)

१. पाइपधारा घर कम्पाउण्डमा ( )   २. पाइपधारा सार्वजनिक ( )   ३. डिप वोररिङ्ग ( )
 ४. दयुवबेल/हेन्डपम्प ( )   ५. ढाकिएको इनार/कुवा ( )   ६. मूलको पानी ( )
 ७. नढाकिएको इनार/कुवा ( )   ८. नदी खोला ( )   ९. अन्य ( )

२.४ खाना पकाउन प्रयोग गर्ने मुख्य इन्धन कुन हो? (एकमा मात्र चिन्ह लगाउने)

१. दाउरा ( )   २. मटीतेल ( )   ३. एल पि ग्यास ( )   ४. गुइठा ( )
 ५. वायोग्यास ( )   ६. विद्युत ( )   ७. अन्य ( )

२.५ परिवारले प्रयोग गर्ने बत्तीको मुख्य स्रोत के हो ? (एकमा मात्र चिन्ह लगाउने)

१. विद्युत ( )   २. मटीतेल ( )   ३. वायोग्यास ( )
 ४. सोलार ( )   ५. अन्य ( )

२.६ परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय कस्तो प्रकारको छ ?

१. शौचालय नभएको ( )   २. फ्लस भएको (सार्वजनिक ढल) ( )
 ३. फ्लस भएको (सेप्टिक ट्याङ्ग) ( )   ४. साधारण ( )

२.७ निम्न कुन कुन सुविधाहरु परिवारले उपभोग गरेको छ ? (सुविधा भएको मा छ उल्लेख गर्ने)

सुविधाहरु	उपलब्ध (छ) वा छैन)
रेडियो	
टेलिभिजन	
टेलिफोन/मोबाइल फोन	
कम्प्युटर	
इन्टरनेट	
मोटरसाइकल	
मोटर/कार	
रेफिजरेटर	

२.८ परिवारले कृषि कार्यका लागी जग्गा प्रयोग गरेको छ ? १. छ ( )   २. छैन ( )

२.९ यदी परिवारबाट कृषि कार्यका लागी जग्गा प्रयोग गरेको छ भने सो जग्गाको विवरण (क्षेत्रफल उल्लेख गर्ने)

२.९.१ आफ्नो परिवारको नाममा रहेको जग्गा: ..... (रोपनी/कट्टा/हेक्टर/व.मि.)

२.९.२ परिवार बाहेक अरुको नाममा रहेको जग्गा: ..... (रोपनी/कट्टा/हेक्टर/व.मि.)

२.९.३ अन्य स्वामित्व खुलाउने: ..... (रोपनी/कट्टा/हेक्टर/व.मि.)

२.१० परिवारका कुनै सदस्यको वैक तथा वित्तीय संस्थामा खाता छ ? १. छ ( ) २. छैन ( )

२.११ परिवारको सरदर बार्षिक आमदानी कति छ ? (र.....)

२.१२ परिवारको सरदर बार्षिक खर्च कति छ ? (र.....)

२.१३ तपाईंको बार्षिक बाली उत्पादन तथा बिक्रि कति छ? यदी छ भने तलको विवरण दिनुहोस्

बाली	उत्पादन (विवरण)	खेती गरिएको		विक्री परिमाण (विवरण)
		क्षेत्रफल	इकाई (कट्टा/रोपनी)	
अन्नबाली				
धान				
मक्के				
गहु				
कोदो				

बाली	उत्पादन (किवन्टल)	खेती गरिएको		विक्री परिमाण (किवन्टल)
		क्षेत्रफल	इकाई (कड्डा/रोपनी)	
अन्य				
दलहन				
दाल				
रहर				
मुसरो				
चना				
सिमी				
भट्टमास				
अन्य				
तेलहन				
तोरी/सर्यु				
आलस/तिल				
सूर्यमुखी				
अन्य				
तरकारी				
आलु				
बन्दा/काउली/रायो				
बोडी				
गोलभेंडा				
काँको, लौका, फर्सी				
परबल, कुन्द्रुक, काँको				
करेला, धिरोला, चिचिण्डो				
अन्य				
नगदे बाली				
अदुवा/वेसार				
प्याज/लसुन				
च्याउ				
अन्य				
फलफल				
आँप/लिची				
केरा/मेवा				
सुन्तता/कागती (अमिलोजात)				
स्याउ/आरुवखडा				
किवी				
अन्य				
फूलखेती				

२.१४ परिवारले कुनै चौपाया तथा पशुपंक्षी पालेको छ? १. छ ( ) २. छैन ( )

२.१५ चौपाया तथा पशुपंक्षीहरुको विवरण दिनुहोस (संख्या उल्लेख गर्ने):

क्र.सं	चौपाया तथा पशुपंक्षी	संख्या	दुध उत्पादन (लिटर)	मासु उत्पादन (के.जि.)	अण्डा (संख्या)	उन (के.जि.)	हाड/छाला (के.जि.)	अन्य	विक्रीबाट बार्षिक आमदानी (रु.)
१	गाइगोरु/बाच्छाबाच्छी								
२	राँगाभैसी/पाडापाडी								
३	याक/चौरी								

४	बाखा/भेडा, खसी/बोका							
५	सुंगुर/वंगुर							
६	कुखुरा/हाँस							
७	अस्ट्रिच							
	.....							

२.१६ तपाईंको परिवारमा माछा, मौरी र रेशमपालन गरिएको छ भने विवरण दिनुहोस?

१. माछापालन पोखरी संख्या: ..... पोखरीको क्षेत्रफल: ..... हेक्टर वार्षिक उत्पादन:
..... के.जि.
२. मौरी घार संख्या: ..... वार्षिक मह उत्पादन: ..... केजि
३. रेशमखेती कोयो संख्या: ..... उत्पादन: ..... केजि

२.१७ आफ्नो उत्पादनले तपाईंको परिवारलाई कति महिना खान पुग्छ ? (एकमा मात्र ठीक चिन्ह लगाउनुहोस)।

- क. ३ महिनासम्म ( ) ख. ४ देखी ६ महिना सम्म( )
- ग. ७ देखी ९ महिनासम्म ( ) घ. ९ महिना भन्दा बढी( )

२.१८ परिवारमा कुनै सदस्यले विगत ३ वर्षमा व्यवसायिक सीप तालिम प्राप्त गरेका छन? १. छ २. छैन
यदी छ भने सोको विवरण दिनुहोस।

सीप विकासका क्षेत्रहरू	महिला	पुरुष
सूचना तथा प्रविधि, इलेक्ट्रोनिकल र इलेक्ट्रोनिक्स (कम्प्युटर, विद्युत, मोबाइल, रेडियो घडि आदि)		
सिलाई बुनाई, बुटिक, सृंगार, पार्लर आदि		
निर्माण सम्बन्धी (म्यासन, कार्पेन्ट्री आदि)		
इञ्जिनियरिङ, अटोमोबाइल र मेकानिक्स		
कृषि सम्बन्धी (जेटी, जेटीएर खाद्य प्रसोधन आदि)		
जनस्वास्थ्य सम्बन्धी		
पशुस्वास्थ्य सम्बन्धी		
वन सम्बन्धी		
पर्यटन दुर गाइड, ट्राभल र सत्कार		
कला सम्बन्धी		
अन्य		

३. घर सम्बन्धी विवरण

३.१ तपाईंको घर कती वटा छ? (..... वटा)

३.२ तपाईं बसेको घरको स्वामित्व कस्तो प्रकारको हो? (सहि उत्तरमा एकमा मात्र ठीक लगाउनुहोस)

१. नीज/आफ्नै ( ) २. भाडामा ( ) ३. संस्थागत ( ) ४. अन्य ( )

३.३ बसोबास गर्ने घरको छानाको प्रकार (एकभन्दा बढी घर भएमा मूल घरको विवरणका आधारमा एकमा मात्र चिन्ह लगाउने)

१. फुस वा खरको छाना भएको ( ) २. जस्ता वा च्यादर छाना भएको ( )
 ३. टायल वा ढुङ्गाको छाना भएको ( ) ४. आरसिसि ढलान भएको ( )
 ५. काठको छाना भएको ( ) ६. माटोको छाना भएको ( )
 ७. अन्य (उल्लेख गर्ने) ..... ( )

३.४ तपाईं बसेको घरको जग कस्तो प्रकारको छ?

१. माटो र ढुङ्गा ( ) २. सिमेन्ट र ढुङ्गा ( ) ३. फ्रेम स्ट्रक्चर ( )
 ४. लोड वेयरिङ ( ) ५. काठको खम्बा ( ) ६. अन्य (खुलाउने) ( )

३.५ तपाईं बसेको घर भवन मापदण्ड अनुसार बनेको छ? १. छ ( ) २. छैन ( )

३.६ तपाईं बसेको घर भूकम्प प्रतिरोधी छ? १. छ ( ) २. छैन ( )

कोड प्रयोगका लागि विवरण

१.	क्र.सं.	परिवारमुलीबाट शुरू गर्ने र जेष्ठ सदस्यअनुसार क्रम संख्या उल्लेख गर्ने
२.	नाम	परिवारमुलीबाट शुरू गर्ने र जेष्ठ सदस्यअनुसार नाम उल्लेख गर्ने

३.	थर	परिवारमुलीबाट शुरु गर्ने र जेष्ठ सदस्यअनुसार थर उल्लेख गर्ने
४.	लिङ्ग	१. पुरुष २. महिला ३. तेसो लिङ्गी
५.	उमेर	पुरा गरेको उमेर वर्षमा लेख्ने (२ वर्ष भन्दा कम उमेरको बच्चाको उमर महिना लेख्ने)
६.	जातजाती	१. पहाडी बाह्मण/क्षेत्री/ठकुरी/सन्यासी २. मधेशी बाह्मण क्षेत्री/राजपुत ३. पहाडी जनजाती आदीबासी ४. तराई जनजाती आदीबासी ५. पहाडी दलित ६. मधेशी दलित ७. मुस्लिम ८. पहाडी अन्य ९. मधेशी अन्य
७.	धर्म	१. हिन्दू २. बौद्ध ३. मुस्लिम ४. क्रिश्चियन ५. अन्य .....
८.	शैक्षिकस्तर	१. पूर्व प्राथमिक २. आधारभूत तह ३. माध्यामिक तह ४. स्नातक तह ५. स्नातकोत्तर ६. एमफिल र विद्या वारिधी (पिएचडि) ७. प्राविधिक एलएलसी ८. साधारण लेखपढ (साक्षर) ९. लेखपढ गर्न नसक्ने (निरक्षर)
९.	बसोबासको अवस्था	१. गणना गरेको ठाउँमा बसेको, २. स्वदेशमा अन्यत्र बसेको, ३. विदेशमा बसेको
१०.	पेशा	१. कृषि तथा पशुपालन २. नोकरी/जारीर ३. उद्योग तथा व्यापार ४. ज्याला/मजदुरी ५. वैदेशिक रोजगारी ६. व्यवसायिक कार्य (पत्रकार, वकिल, परामर्श, ठेक्का पटटा, पुजारी आदी ७. विद्यार्थी (अध्ययनरत) ८. गृहणी ९. वेरोजगार १०. अन्य
११.	वैवाहिक स्थिति	१. अविवाहित २. एकल विवाह ३. वहुविवाह ४. पुनःविवाह, ५. विधुर/विधवा ६. सम्बन्ध विच्छेद ७. विवाहित तर अलग बसेको
१२.	अपाङ्गताको स्थिति	१. अपाङ्गता नभएको २. शारीरिक अपाङ्गता ३. वौद्धिक अपाङ्गता ४. दृष्टिविहिन (आँखा नदेख्ने) ५. बोलन तथा सुन्न नसक्ने (बहिरा) ६. स्वर बोलाईसम्बन्धी अपाङ्गता (भकभके) ७. श्रवण दृष्टिविहिन ८. मनोसामाजिक अपाङ्गता

ख. पारिवारिक विवरण संकलनकालागी सामाजिक तथा जातिगत समूह

क्र.सं.	जातिगत समूह	प्रमुख जातजातीहरू
१.	पहाडी दलित	१. गन्धर्व (गाईने) २. परियार (दमाई, दर्जी, सुवीकार, नगर्ची, ढोरी, हुड्के) ३. बारी ४. विश्वकर्मा (कामी, लोहार, सुनार, ओड, चुनार, पार्की, टमाटा) ५. सार्की (मिजार, चर्मकार, भूल)
२.	मधेशी दलित	१. कलर २. दुसाध (पासवान, हजरा) ३. कक्हैहिया ४. धोती (रजक) हिन्दू ५. कोरी ६. पत्थरकट्टा ७. खटिक ८. पासी ९. खत्वे (मण्डल, खड्ग) १०. बाँतर ११. मुसहर १२. चमार (राम, मोची, हरिजन, रविदास) १३. चिडिमार १४. मेस्तर (हलखोर) १५. डोम (मरिक) १६. सरभड्ज (सरवरिया) १७. तत्मा (ताँती, दास)
३.	पहाडी जनजाती आदीबासी	१. कुशवाडिया, बनकरिया, कुसुण्डा, राउटे, सुरेल, हायु, राजी, लेप्चा, २. चैपाड, थामी, बोटे, दनुवार, बरामु, ल्होमी, माझी, दराई, सियार, थुदाम ३. सुनुवार, तामाड, भुजेल, कुमाल, भोटे, पहरी, ताप्केगोला, डोल्पो, फि, मुगाल, लार्के, ल्होपा, दुरा, वालुड ४. गुरुड, मगर, राई, लिम्बु, छैरोतन, ताडबे, तिनगाउले थकाली, बाञ्च गाउले, मार्फाली थकाली, शेर्पा, याक्खा, छन्त्याल, जिरेल, व्यासी, ट्योल्मो ५. नेवार, थकाली
४.	मधेशी जनजाती तथा आदीबासी	१. किसान, मेचे (बोडो) २. धानुक, भाँगड, सतार (सन्थाल) ३. थारू, राजवंशी, गन्नाई, धिमाल, ताजपुरिया
५.	पहाडी बाह्मण तथा क्षेत्री	सबै पहाडी मूलका बाह्मण, क्षेत्री र ठकुरी
६.	मधेशी बाह्मण तथा राजपुत	भा, राजपुत, त्रिपाठी, मिश्रा, शुक्ला, कायस्थ
७.	मुस्लिम	मुस्लिम, चुरौटे
८.	पहाडी अन्य जाती	गिरी, पुरी, भारती, सन्यासी, योगी, कुँवर
९.	मधेशी अन्यजाती	यादव, तेली, कलवार, सुढी, कुमिर, कानु/हलवाई, हजाम/ठाकुर, बढ्ही, राजभर, केवट, मल्लाह, नुनिया, कुम्हार, कहर, लोध, विड/विण्डा, गडेरी /भेडीहयार, माली, कामर, धुनिया, वराय, मुण्डा, बडाई, पञ्जाबी, बगाली, मारवाडी, नुराड, कायस्थ, जैन, बानिया, अमात, कशवानिया, राजवोध, कुश्वाहा

अनुसूची १ (ख) संस्थागत तथ्याङ्क संकलन/सर्वेक्षण फाराम
(दफा द.१ (छ), द.२ (ग), द.३ (ख) सँग सम्बन्धित)

खण्ड १: जनसंख्या विवरण

१.१ परिचय

१.१.१ जिल्लाको नाम :

१.१.२ स्थानीय तहको नाम :

वस्तिको नामः

वार्ड नं. :

१.१.३ गाउँ केन्द्रको जियोकोड :

१.३ व्यक्तिगत घटना विवरण (प्रत्येक बर्षको चैत्रमसान्त सम्म दर्ता भएका विवरण अनसार)

१.३ सामाजिक सरक्षा कार्यक्रम विवरण (गत आ.व.को १ बर्षको विवरण लिने)

रक्षा रु

हिन्दू रसा

ਖੱਡ ਖ: ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਵਰਣ

२.१ प्राविधिक, सीपयत्त तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण

स्नातोकातर											
जम्मा											

२.२ सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन

सार्वजनिक/निजि पोखरी रहेको स्थान	कुल लगानी	पोखरी क्षेत्रफल (विघा वा रोपनी)	यदि माछापालन गरिएको छ, भने				
			बार्षिक माछा उत्पादन (के.जी.)	स्वामित्व (कोसँग)	बार्षिक आमदानी (र.)	गाउँ/नगर पालिकामा बार्षिक शुल्क (र.)	

२.३ सिंचाई सुविधाको उपलब्धता

सिंचाई सुविधा वा आयोजनाको नाम	सिंचाईको किसिम (सतह (क्लो/नहर), लिपिट्ट, बांध, ट्युबेल/बोरिङ, पोखरी वा अन्य)	कुल खेतियोग्य जमिन (हे)	योजना वाट सिंचित क्षेत्र (हेक्टर)	सिंचाईको उपलब्धता (बर्षैभरी/मौसमी)	सिंचाई प्रयोजन	लाभान्वित घरधुरी

२.४ आधुनिक कृषि तथा पशुपालन फर्म सम्बन्धी विवरण (पशु, पंछी, तरकारी, फलफुल)

फर्मको नाम वा फर्म संचालकको नाम	दर्ता नं	फर्म रहेको ठेगाना (स्थान)	वार्षिक उत्पादन			प्रोपाइटरको नाम	रोजगारी संख्या
			उत्पादित वस्तु	इकाई	परिमाण		

२.५ कृषि तथा पशु सेवासंग सम्बन्धित मानव संसाधन (संख्या)

व्यवसायिक/अगुवा कृषक	ग्रामीण कृषी कार्यकर्ता	ग्रामीण पशुस्वास्थ्य कार्यकर्ता	व्यवसायिक नर्सरी संचालक

२.६ कृषि तथा पशु सेवासंग सम्बन्धित सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण (संख्या)

वडा नम्बर	कृषक समूह		पशुपालन समूह		व्यवसायिक कृषि फर्म		कृषि सहकारी वित्तविज्ञन केन्द्र		एपोभेट तथा कोल्ड स्टोर तथा रस्टिक स्टोर		जैविक वा कम्पोष्ट मल उत्पादन केन्द्र			
	समूह		सदस्य		समूह		सदस्य		सहकारी		सदस्य			
	समूह संख्या	म	पु	समूह संख्या	म	पु	समूह संख्या	म	पु	संख्या	म	पु	संख्या	संख्या

२.७ घट्ट, मिल तथा संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण

२.६ उत्पादन तथा सेवामलक उद्योग सम्बन्धी विवरण (उद्योग तथा पर्यटन)

२.९ व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण (किराना, मास, तरकारी, फलफूल आदि)

पसलको प्रकार	पसलको संख्या	वस्ती वा टोलको नाम	लगभग वार्षिक कारोबार (रु. हजारमा)
किराना			
कपडा तथा फेन्सी			
मासु पसल			
तरकारी तथा फलफूल विक्री केन्द्र,			
दुध चिस्यान तथा विक्री केन्द्र			
निर्माण सामाग्री			
ओषधी पसल वा क्रिलिनिक			
मर्मत सेवा केन्द्र			
इलेक्ट्रिकल तथा इलेक्ट्रोनिक्स पसल			
रेष्टुरेण्ट			
चिया, खाजा वा नास्ता पसल			
कस्माटिक तथा व्युटी पार्लर			
अन्य.....			
अन्य.....			

२.१० धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीयस्थल सम्बन्धी विवरण

गाउँ वस्तूगत विवरण

पटेवासुगौली गाउँपालिका

३.११ होटेल, रिसोर्ट र होमस्टे सम्बन्धी विवरण

२.१२ बजार, कषी बजार तथा हाट बजार सम्बन्धी विवरण

बजार स्थलको नाम	वडा नम्बर	उपलब्ध प्रमुख पूर्वाधारहरु	कारोवार हुने प्रमुख वस्तु
कृषि बजार			
हाट बजार			

२.१३आयात तथा निर्यातको अवस्था

नियर्यात/आयात हुने प्रमुख वस्तु	इकाई	गापा/नपा भित्र आयात परिमाण	गापा/नपाबाट नियर्यात हुने परिमाण
खाद्यान्न			
धान वा चामल	मे.ट.		

निर्यात/आयात हुने प्रमुख वस्तु	इकाई	गापा/नपा भित्र आयात परिमाण	गापा/नपाबाट निर्यात हुने परिमाण
गहूँ वा पिठो	मे.ट.		
मकै	मे.ट.		
तरकारी			
आलु	मे.ट.		
टमाटर	मे.ट.		
काउली	मे.ट.		
अन्य			
फलफूल			
केरा	मे.ट.		
कागति	मे.ट.		
स्याउ	मे.ट.		
सुन्तला	मे.ट.		
अन्य			
दलहन			
मसुरो	मे.ट.		
अरहर	मे.ट.		
मास			
तेलहन			
तोरी	मे.ट.		
नगदेबाली			
तिल			
पशुजन्य उत्पादन			
माछा	किवन्टल		
मह	किवन्टल		
दुध र दुधजन्य उत्पादन	लिटर		
मासु र मासुजन्य उत्पादन	किवन्टल		
अण्डा	क्यारेट		
गिट्टी वा वालुवा	मे.टन		
अन्य			

२.१४ औद्योगिक कच्चा पदार्थ उत्पादनको अवस्था

क्र.सं.	कच्चा पदार्थको नाम	इकाई	परिमाण	कैफियत
१	लोकता			
२	अल्लो			
३	टिमुर			
४	खोटा			
५	सतुवा			
६	चिराईतो			
७	सुगन्धवाल			
८	च्याउ			
९	विषजडा			
१०	अन्य			

२.१५ वैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरुको विवरण

विदेशमा गएकाहरूको संख्या (जना)					
भारत	खाडी मुलुक तथा मलेसिया	युरोप, अमेरिका, अष्ट्रेलिया	जापान वा कोरिया	अन्य देश	जम्मा

नोट: खाडी मुलुकहरूमा इरान, ओमन, दुबई, साउदी अरब, कतार, कुवैत, इराक, वहराइन

२.१६ सुकुम्बासी सम्बन्धी विवरण

सुकुम्बासी बसोबास रहेको स्थान	परिवार संख्या	सुकुम्बासी हुनुको कारण

२.१७ जग्गाको किसिम

वडा नम्बर	जग्गाको किसिम अनुसार क्षेत्रफल (रोपनी वा कर्ता वा हेक्टर)			
	अबल	दोयम	सिम	चहार

२.१८ सार्वजनिक जग्गाको विवरण

वडा नम्बर	सार्वजनिक जग्गा रहेको स्थान	जग्गाको क्षेत्रफल (रोपनी)	हालको उपयोग	जग्गाको स्वामित्व को सँग छ

२.१९ खनिज तथा खानी सम्बन्धी विवरण

खनिजको नाम	पाइने स्थान	हाल उपयोगको अवस्था

२.२० पशुबधशाला विवरण

वधशालाको नाम	स्थान	दैनिक वध गरिने संख्या (लगभग)

खण्ड गः सामाजिक विकास

३.१. शैक्षिक तथा मानव संसाधन

३.१.१ विद्यालयको भौतिक अवस्था

३.१.२ तहगत रुपमा विद्यालय (सामूदायिक, संस्थागत, मदरसा, गुम्बा) तथा विद्यार्थी संख्या

३.१.३ कलेज तथा विद्यार्थी संख्या

कलेज/क्याम्पसको नाम	वार्ड नं.	संकाय	पढाई हुने तह	पढाई हुने प्रमुख विषयहरू	विद्यार्थी संख्या		
					छात्रा	छात्र	जम्मा
क. अप्रावधिक							
१.							
२.							
ख. प्रावधिक							
१.							
२.							
जम्मा							

३.१.४ शिक्षक विवरण

३.१.५ भर्ना दर, निरन्तरता दर, शिकाई उपलब्धी दर

३.१.६ विद्यार्थी उत्तर्ण दर

३.१.७ शैक्षिक ग्रन्ति सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम, ठेगाना र किसिम वडा नम्बर	अपाङ्ग विद्यार्थी श्रोत कक्षा (भएको/नभएको)	* CBEGRA कार्यान्वयन (भएको/नभएको)	एकीकृत पाठ्यक्रम (भएको/नभएको)	इन्टरनेट सुविधा (भएको/नभएको)	छुटै प्रधानाध्यापक दरबन्दी (भएको/ नभएको)

*CBEGRA (Community Based Early Grade Reading Assessment) समुदायमा आधारित प्रारम्भिक कक्षा पठन सीप परीक्षण

३.१.८ बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन (भएको/ नभएको)	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक (भएको/ नभएको)	बाल क्लब गठन (भएको/नभएको)	बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग (भएको/नभएको)

३.१.९ छात्रवृत्ती तथा लक्षित सुविधाको विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना (किसिम र तह)	छात्रवृत्तीको किसिम अनुसार										
	दलित		अपाङ्ग		छात्रा	विपन्न		जेहेन्दार		अन्य सुविधा	
	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा

३.१.१० वालविकास केन्द्र सम्बन्धी विवरण (सामुदायिक)

वाल विकास केन्द्रको नाम	वालवालिका संख्या		भवन संख्या		कोठा संख्या		खेलमैदान क्षेत्रफल (वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड वालको किसिम (तारबार, कर्च्च्च, पक्की पर्खाल)	स्वच्छ खानेपानी (छ, / छैन)
	वालक	वालिका	५३	५४	५५	५६			

३.१.११ सामुदायिक सिकाइ/अध्ययन केन्द्र सम्बन्धी विवरण

सामुदायिक सिकाइ/अध्ययन केन्द्रको नाम	केन्द्र रहेको स्थान	न्युनतम गतिविधि

३.१.१२ आधारभूत विद्यालयमा पहुँचको अवस्था

वस्तिको नाम	विद्यालय सम्म आइपुग्न लाग्ने समय अनुसार घरपरिवार संख्या			
	१५ मिनेट	३० मिनेट	१ घण्टा	१ घण्टा भन्दा बढी

३.२ स्वास्थ्य तथा पोषण विवरण

३.२.१ स्वास्थ्य संस्था विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	संस्थाको प्रकार	स्वास्थ्यकर्मी		शैया संख्या	उपलब्ध सेवा तथा सुविधा (उपलब्ध छ/छैन)						
		स्विकृत दरबन्दी	कार्यरत		प्रसुती सेवा	त्याव	किलिनिक	एक्सरे	परिवार नियोजन	खोप सेवा	एससिटि

(प्रकार: १. अस्पताल, २. प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, ३. स्वास्थ्य चौकी, ४. नीज अस्पताल, ५. आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, ६. आखा उपचार केन्द्र, ७. प्रसुती गृह, ८. बाल अस्पताल, ९. मानसिक अस्पताल, १०. प्राकृतिक चिकित्सालय, ११. रक्त संचार केन्द्र, १२. एचआइभि परीक्षण तथा परामर्श केन्द्र, १३. शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, १४. सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई, १५. नीज किलिनिक, १६. गाउँघर किलिनिक, १७. अन्य)

३.२.२ उपलब्ध स्वास्थ्य सेवाहरु

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	संस्थाको प्रकार	अन्य स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध (छ/छैन)							
		सुरक्षित मातृत्व	पोषण सेवा	रक्त संचार	फार्मेसी	आँखा उपचार सेवा	स्वास्थ्य शिक्षण सेवा	परामर्श सेवा	अन्य

३.२.३ चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीको विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	प्रकार	कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीको संख्या							
		विशेषज्ञ चिकित्सक	सामान्य चिकित्सक	हे.अ.	नर्स	अहेव	अनमी	ल्याव टेक्निसियन	अन्य

३.२.४ खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

वसितको नाम	बालबालिका संख्या			खोप लिने बालबालिका संख्या					५ वर्ष मूनीका बालबालिका संख्या		
	१ वर्ष मूनीका	२ वर्ष मूनीका	५ वर्ष मूनी	विसिजि	पेण्टाभ्या लेण्ट*	पोलियो तेश्रो	दाढुरा /रुबेला	जापानिज इन्सफलाइटिस (जे.ई.)	नियमित जुकाको ओषधी खाएका	बूढी अनुगमन गरिएका	बूढी अनुगमन गरिएका मध्ये कुषोषित

*डिपिटी, हेपबि, हिपविः

३.२.५ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वस्तिको नाम	गत वर्षको गर्भवती/प्रसुती भएको महिला संख्या	टि.टि. खोप लिने गर्भवती		गर्भवस्थाको४ पटक जाँच गराउने गर्भवती संख्या	प्रसुती भएको आधारमा गर्भवतीको संख्या		
		टि.टि. १ (पहिलो जाँचमा)	टि.टि. २ (पहिलो खोप लिएको एक महिना पछि)		स्वास्थ्य संस्थामा	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीको सहयोगमा घरमा	स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा घरमा

३.२.६ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वस्तिको नाम	गर्भावस्था/प्रसुती अवस्था/सुत्केरी पछिको ६ हप्ता भित्र मृत्यु भएको महिला	जीवित नवजात शिशु संख्या	मृत जन्म नवजात शिशु	जन्मेको २८ दिनभित्र मृत्यु भएका नवजात शिशु	१५-४८ वर्षका महिलाको संख्या	परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने		महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संख्या	
						महिला पुरुष			
						स्थायी	अस्थायी		

३.२.७ आउँपालिका भित्रमा देखा परेका प्रमुख २ तिनको उपचारसम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	रोगको नाम	रोगी/विरामी संख्या	उपचार भएको संख्या	फलोअप गरिएको संख्या	रेफर गरिएको संख्या	मृत्यु भएको संख्या
१	निमोनिया					
२	भाडा पखाला					
३	मलेरिया					
४	कालाजार					
५	क्षय रोग (टिरी)					
६	कुष्ठ रोग					
७	रक्तचाप					
८	मृदु रोग					
९	ग्यार्टीक / अल्सर					
१०	पक्षघात					
११	एचआइभि एड्स					
१२	क्यान्सर					
१४	मधुमेह (चिनी रोग)					
१५	दम (स्वासप्रश्वास)					
१६	प्रसुतीजन्य रोग					
१७	अन्य					
	जम्मा					

नोट :- स्वास्थ्य संस्थामा सबैभन्दा वढी आएका १० वटा रोगहरुको नाम क्रमशः लेख्ने (रोगको नाम सूची राख्ने)

३.२.८ प्राथमिक स्वास्थ्य सेवाको पहुँचको अवस्था

वस्तिको नाम	नजिक स्वास्थ्य चौकी को सम्म आइपुग्न लाग्ने समय अनुसार घरपरिवार संख्या			
	१५ मिनेट	३० मिनेट	१ घण्टा	१ घण्टा भन्दा बढी

वस्तिको नाम	नजिक स्वास्थ्य चौकी सम्म आइपुग्न लाग्ने समय अनुसार घरपरिवार संख्या			
	१५ मिनेट	३० मिनेट	१ घण्टा	१ घण्टा भन्दा बढी

३.३ युवा तथा खेलकुद र मनोरञ्जन**३.३.१ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरञ्जन स्थल सम्बन्धी विवरण**

स्थलको नाम	स्थान	उपयोग (१. खेलकुद, २. प्रदर्शनी, ३. मनोरञ्जन, ४. पिकनिक)	क्षेत्रफल / आकार (वर्ग मि.)	स्वामित्व (सरकारी, सामुदायिक, निजी, पांचक लि. वा अन्य)	आमदानी (वार्षिक रु)	सेवाग्राही / आगान्तुक संख्या (वार्षिक)

३.३.२ व्यावसायिक खेलाडीको विवरण

वस्तिको नाम	खेलाडीको नाम	लिङ्ग	उमेर	खेलको नाम	खेलाडीको स्तर (राष्ट्रिय, क्षेत्रीय, जिल्लास्तर)	पाएको सम्मान वा पुरस्कार

३.३.३ युवा सूचनाशिलता, उद्यमशिलता र परिचालन

वस्तिको नाम	स्थानीयस्तरमा व्यवसायिक कृषिमा संलग्न युवा संख्या	स्थानीयस्तरमा उद्योग व्यवसायमा संलग्न युवा संख्या

३.३.४ युवा क्लब सम्बन्धी विवरण

युवा क्लबको नाम	मुख्य कृयाकलाप	सदस्य संख्या संख्या	
		युवा	युवती

३.३.५ सामुदायिक बालक्लब विवरण

वाल क्लबको नाम	मुख्य कृयाकलाव	सदस्य संख्या संख्या	
		वालक	वालिका

३.३.६ घरपरिवारविहिन बालबालिकाको अवस्था

वस्तिको नाम	घरपरिवारविहिन बालबालिकाको संख्या		जम्मा
	वालक	वालिका	

३.३.७ मुख्य चाड, पर्व तथा मेला जात्रा सम्बन्धी विवरण

मनाइने चाडपर्व, जात्रा र मेला	स्थान	मनाउने तिथि वा मिति	मुख्य विशेषता (धार्मिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन)

३.३.८ शवदाहस्थल तथा समाधिस्थल सम्बन्धी विवरण

स्थलको नाम	वडा	स्थान

खण्ड ४: भौतिक पूर्वाधार स्थिति विवरण**४.१.१ सडक मार्ग**

सडकको नाम	जोडिने वस्तीहरु		लम्बाई (कि.मि.)	प्रकार (कच्ची, ग्रामेल, कालो पत्रे)	लाभान्वित जनसंख्या
	देखि	सम्म			

४.१.२ पैदल मार्ग

पैदलमार्गको नाम	लम्बाई (कि.मि.)	जोडिने वस्तीहरु		लाभान्वित जनसंख्या	हाल वाटोको अवस्था
		देखि	सम्म		

४.१.३ गाउँक्षेत्र भित्र चल्ने सवारी साधन

४.१.४ पल तथा पलेसा

४.१.५ सरकारी तथा सामुदायिक भवन

४.१.६ जलविद्युत, सौर्य ऊर्जा, वायु ऊर्जाबाट विद्युत उत्पादन विवरण

विद्युत उत्पादन आयोजनाको नाम	ठेगाना	क्षमता (वाट, किलोवाट वा मेघावाट)

४.१. झलाक, पत्रपत्रिका, दरसंचार र रेडियो स्टेसन सम्बन्धी विवरण

विवरण	नाम	ठेगाना
हुलाक		
प्रकाशित हुने पत्रपत्रिका		
दुरसंचार सेवा कार्यालय		
दुरसंचार टावर		
रोडियो स्टेसन		

खण्ड ५: वन, जैविक विविधता तथा वातावरण

५.१ वनको विवरण (सामदायिक, राष्ट्रिय, कवलियत, नीजि, धार्मिक)

नोट: जडिकुटी भन्नाले काठ, दाउरा र स्याउला बाहेक अन्य वन पैदावर जस्तैः जरा, पात, फल, फूल, खोटो, रस, चोप, कोया, विया, भुवा आदी बुझ्नु पर्दछ ।

५.२ जडिबूटीको विवरण

५.३ राष्ट्रिय निकाज, आरक्ष र मध्यवर्ती तथा संरक्षित क्षेत्र

राष्ट्रीय निकुञ्ज, आरक्ष, र संरक्षित क्षेत्रको नाम	घरधुरीहरू	जम्मा क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	मध्यवर्ती क्षेत्रको क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	संरक्षित र मध्यवर्ती क्षेत्रमा पर्ने घरधुरी
१.				
२.				

५.४ चरन क्षेत्र

चरन क्षेत्रको नाम	चरन हुने स्थान	क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	सघन चरन महिना	चरन व्यवस्थापन प्रणाली (घुम्ती, चक्कलाबन्दी, सामान्य)

चरन क्षेत्रको नाम	चरन हुने स्थान	क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	सघन चरन महिना	चरन व्यवस्थापन प्रणाली (घुम्ती, चक्काबन्दी, सामान्य)

५.५ जलश्रोत (नदि, खोला, सिमसार तथा पानी मुहान) सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	जलश्रोतको नाम		क्षेत्रफल	उपयोगको अवस्था (के को लागि उपयोग)
क	नदि तथा खोला	उत्पत्ति स्थल		
ख	मुख्य पानी मुहान			
ग	सिमसार क्षेत्र			
घ	भरना	उचाई (मिटर)		मौसमी वा बाहै महिना
ङ	ताल	गहिराई (मिटर)		

५.६ महत्वपूर्ण जनावर, पन्छी र वनस्पति सम्बन्धी विवरण

बनजंगल क्षेत्रको नाम	जनावरको नाम	पन्छीको नाम	बनस्पतिको नाम

५.७ विपद जोखिम तथा व्यवस्थापन

५.७.१ जोखिमयुक्त (संवेदनशिल) स्थानमा वसोवास गरेका परिवार विवरण

वस्तिको नाम	संभावित जोखिमताको स्तर	जोखिमवाट प्रभावित हुनसक्ने क्षेत्रफल	प्रभावित घरधुरी संख्या					
			पहिरो	नदि कटान	बाढी	अति भिरोलो	अन्य	जम्मा

५.७.२ विपदबाट मानवीय क्षती(गत ३ वर्षको क्षति उल्लेख गर्ने)

वस्तिको नाम	आगलागी	बाढी	पहिरो	शितलहर	रोग माहामारी	सर्प दंस	जंगली जनावर बाट क्षती	भूकम्प	अन्य (चट्दयाड)
	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु

५.७.३ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय (महिना उल्लेख गर्नुहोस्)

विपद अनुसार जोखिमको समय (महिना)							
आगलागी	बाढी डुवान	पहिरो	शितलहर	रोग माहामारी	सर्पको टोकाइ	जंगली जनावरबाट क्षती	खडेरी

५.७.४ विपदको असर विवरण(गत ३ वर्षको असरको आधारमा)

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनसारु क्षति विवरण							
	वस्तिको नाम	घरगोठ		पशुपंक्षी		बाली र जग्गाजमीन		अन्य क्षती
		परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार
आगलागी								
बाढी डुवान								
पहिरो								
शितलहर								
रोग माहामारी								
सर्पको टोकाइ								
भूकम्प								
जंगली जनावरबाट क्षती								
अन्य								
जम्मा								

५.७.५ विपदबाट क्षति सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार (गत ३ वर्षको असरको आधारमा)

खण्ड ६ : संस्थागत विकास विवरण

संगठनात्मक तथा मानव संशाधनको अवस्था

६.१ समुदायमा आधारित संस्था विवरण

६.१.१ सामूदायिक संस्था विवरण

वस्तिको नाम	दर्ता नभएरै संचालनमा रहेका सामुदायिक संस्थाको संख्या						
	सामुदायिक संस्था	परम्परागत समूह (बडघर, गुठी, भेजा)	आमा समूह	नागरिक सञ्चयन केन्द्र	टोल सुधार समिति/टोल विकास संस्था	उच्चमी समूह	अन्य....

६.१.२ आमा महिला सम्हृ तथा परम्परागत सम्हृको विवरण

गाउँ वस्तुगत विवरण

पटेवासुगौली गाउँपालिका

समूह, संस्था संजालको नाम र ठेगाना	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (र.)	लगानी रकम (र.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र			
	सदस्य संख्या			समेटेको परिवार									
	महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा						
अन्य													

६.१.३ नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण

नागरिक सचेतना केन्द्रको नाम	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (र.)	लगानी रकम (र.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र			
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार									
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा						
टोल विकास संस्था														
नागरिक सचेतना केन्द्र														
नागरिक मंच														

६.१.४ सामुदायिक मेलमिलाप सम्बन्धि समिति र क्रियाकलापको विवरण

सामुदायिक मेलमिलाप समितिको नाम	पदाधिकारी संख्या			मुख्य क्रियाकलापहरुको विवरण		
	महिला	पुरुष	जम्मा			

६.१.५ बाणिज्य वैक, विकास वैक, वित्तीय संस्था, लघु वित्त तथा सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	बैक तथा सहकारी संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	बार्षिक कारोबार रकम (रु.हजारमा)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
क.	बाणिज्य वैक				
ख.	विकास वैक				
ग.	लघु वित्त संस्था				

गाउँ वस्तुगत विवरण

पटेवासुगौली गाउँपालिका

६.१.६ गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

६.१.७आपतकालीन सेवा प्रदायक संस्थाको सम्पर्क विवरण

अनुसूची २: प्रविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण

वडा नम्बर	विवरण	विषय क्षेत्र अनुसार प्राविधिक मानव संशाधन											
		कृषि र पशु		इन्जिनियरिङ		वन		मेडिसिन		खाद्यप्रसोधन		वकिल	
		म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु
१	प्राविधिक एस.एल.सी												
	डिप्लोमा तह												
	स्नातक												
	स्नातकोत्तर												
२	प्राविधिक एस.एल.सी												
	डिप्लोमा तह												
	स्नातक												
	स्नातकोत्तर												
३	प्राविधिक एस.एल.सी												
	डिप्लोमा तह												
	स्नातक												
	स्नातकोत्तर												
४	प्राविधिक एस.एल.सी												
	डिप्लोमा तह												
	स्नातक												
	स्नातकोत्तर												
५	प्राविधिक एस.एल.सी												
	डिप्लोमा तह												
	स्नातक												
	स्नातकोत्तर												
जम्मा													

अनुसूची ५: व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

बडा नम्बर	पसलको प्रकार	पसलको संख्या	वस्ती वा टोलको नाम	लगभग वार्षिक कारोबार (रु. हजारमा)
१	किराना			
	कपडा तथा फेन्सी			
	मासु पसल			
	तरकारी तथा फलफुल विक्री केन्द्र			
	दुध चिस्यान तथा विक्री केन्द्र			
	निर्माण सामाग्री			
	ओषधी पसल वा क्लिनिक			
	मर्मत सेवा केन्द्र			
	इलेक्ट्रिक तथा इलेक्ट्रोनिक्स पसल			
	सुनचाँदी पसल			
	चिया, खाजा वा नास्ता पसल			
	कस्मेटिक तथा व्युटी पार्लर			
२	किराना			
	कपडा तथा फेन्सी			
	मासु पसल			
	तरकारी तथा फलफुल विक्री केन्द्र			
	दुध चिस्यान तथा विक्री केन्द्र			
	निर्माण सामाग्री			
	ओषधी पसल वा क्लिनिक			
	मर्मत सेवा केन्द्र			
	इलेक्ट्रिक तथा इलेक्ट्रोनिक्स पसल			
	सुनचाँदी पसल			
	चिया, खाजा वा नास्ता पसल			
	कस्मेटिक तथा व्युटी पार्लर			
३	अन्य (सिलाई कटाई)			
	किराना			
	कपडा तथा फेन्सी			
	मासु पसल			
	तरकारी तथा फलफुल विक्री केन्द्र			
	दुध चिस्यान तथा विक्री केन्द्र			
	निर्माण सामाग्री			
	ओषधी पसल वा क्लिनिक			
	मर्मत सेवा केन्द्र			
	इलेक्ट्रिक तथा इलेक्ट्रोनिक्स पसल			
	सुनचाँदी पसल			
	चिया, खाजा वा नास्ता पसल			
	कस्मेटिक तथा व्युटी पार्लर			

वडा नम्बर	पसलको प्रकार	पसलको संख्या	वस्ती वा टोलको नाम	लगभग वार्षिक कारोबार (रु. हजारमा)
	अन्य			
४	किराना			
	कपडा तथा फेन्सी			
	मासु पसल			
	तरकारी तथा फलफुल विक्री केन्द्र			
	दुध चिस्यान तथा विक्री केन्द्र			
	निर्माण सामग्री			
	औषधी पसल वा क्लिनिक			
	मर्मत सेवा केन्द्र			
	इलेक्ट्रिक तथा इलेक्ट्रोनिक्स पसल			
	सुनचाँदी पसल			
	चिया, खाजा वा नास्ता पसल			
	कस्मेटिक तथा व्युटी पार्लर			
	अन्य			
५	किराना			
	कपडा तथा फेन्सी			
	मासु पसल			
	तरकारी तथा फलफुल विक्री केन्द्र			
	दुध चिस्यान तथा विक्री केन्द्र			
	निर्माण सामग्री			
	औषधी पसल वा क्लिनिक			
	मर्मत सेवा केन्द्र			
	इलेक्ट्रिक तथा इलेक्ट्रोनिक्स पसल			
	सुनचाँदी पसल			
	चिया, खाजा वा नास्ता पसल			
	कस्मेटिक तथा व्युटी पार्लर			
	अन्य (सिलाई कटाई)			
	जम्मा			

सन्दर्भ सामाग्री

- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, (२०७० वि.सं.)। नेपालमा गरिवीको लघु क्षेत्र अनुमान २०६८, काठमाण्डौः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग थापाथली ।
- संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, (२०७४ वि.सं.)। गाउँ नगर वस्तुगत विवरण तयारी कार्यविधी २०७४ काठमाण्डौः संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार ।
- Central Bureau of Statistics, (2016). *National Climate Change Impact: A statistical Report 2016*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population and Housing Census 2011 (Village Development Committee/Municipality)*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population Census 2011 (Household and Population by Sex Ward Level)*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population and Housing Census 2011 (Usual Activity Performed in the 12 Month and Economic Activity)*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population and Housing Census 2011 (Usually Active and Not Active Population and Living Arrangement of Children)*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- National Planning Commission, (2014). *Nepal Human Development Report, 2014*. Kathmandu: GoN, National Planning Commission.
- Survey Department, (1996). *Land Reform and Mapping Project Report*. Kathmandu: GoN, Ministry of Land Reform and Management.